

Mål nr.
7988-07 Rotel 221
Anges vid kontakt med länsrätten

Östermalms stadsdelsnämnd i
Stockholms stad
Box 24156
104 51 STOCKHOLM

Per-Ola Larsson ./ Stockholms stad
angående **laglighetsprövning enligt kommunallagen**

Ni skall yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 1 + 4.

Yttrandet skall vara skriftligt och ha kommit in till länsrätten **senast den 14 september 2007**. Ange länsrättens målnummer.

Om Ni inte yttrar Er kan målet ändå avgöras.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta länsrätten.

An

Annika Nilsson
Telefon direkt 08-561 68274

2007-03-19-022
bilaga 2

Per-Ola Larsson

Ulrikagatan 13
115 23 Stockholm
pnr 370417-2653

2007-03-31

2601

LÄNSRÄTTEN I STOCKHOLMS LÄN
2007-04-02
Målnr:
Aktbilaga: Rotel:

7988-07/221

Till Länsrätten i Stockholms län (LR)

Överklagande av beslut av Östermalms stadsdelsnämnd (ÖSN) i Stockholms stad 2007-03-22, § 2 : Samverkan inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden

Har ÖSN kompetens att besluta att överlämna handläggning av ärenden för östermalmsbor till andra stadsdelar? Den redovisade utredningen berör inte legaliteten av beslutet

Detta är ett ytterst makabert beslut till stor nackdel för stadsdelarnas funktionshindrade personer. När man planerar en sådan åtgärd måste den första åtgärden vara att samverka med dem som skall bli föremål för centraliseringen och byråkratiseringen. Man har t ex inte belyst problemen för funktionshindrade personer att ta sig till en annan stadsdel och vänta på en handläggande tjänsteman. Man kan utgå från att väntetiderna blir längre inte bara på grund av kösituationerna utan därför att snitthandläggningstiden kommer att bli längre. Bl a har man inte datoriserat socialakterna. Handläggaren har därför inte direktaccess till pappersakterna på hemförvaltningen. Därvid måste kanske akten skickas med bud eller post innan klienten kan få beslut etc.

Det rubr beslutet är olagligt eftersom enskilda stadsdelsnämnder inte får besluta vilka områden som skall tillhöra en viss nämnds verksamhetsområde. Genom det här beslutet förväntas handläggning av försörjningsstöd ankomma på ÖSN för tre innerstadsstadsdelarna – sedermera fyra. Fullmäktige har enligt 3 kap 3 § KL beslutat för vilka områden varje stadsdelsnämnd skall agera som socialnämnd :

Fullmäktige skall tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens eller landstingets uppgifter enligt särskilda författningar och för verksamheten i övrigt.

Samt

3 kap 4 § KL: Fullmäktige skall, om inte något annat är särskilt föreskrivet, bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden. Fullmäktige får därvid besluta

1. att en nämnd skall ha hand om en eller flera verksamheter i hela kommunen eller landstinget,
2. att en nämnd skall ha hand om en eller flera verksamheter för en del av kommunen eller landstinget,
3. att en nämnd skall ha hand om verksamheten vid en eller flera anläggningar,
4. att en nämnd skall vara underställd en annan nämnd, och
5. att en nämnd skall vara gemensam med en annan kommun eller ett annat landsting.

ÖSN kan alltså inte besluta om att ta över sociala ärenden från andra stadsdelsnämnder eller att lämna över vissa ärenden för beredning och beslut hos andra nämnder. Det är endast fullmäktige som kan fatta sådana beslut.

Är ÖSNs kostym för stor?

Tjänsteutlåtandet inleds med en gravt felaktig mening.

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden – Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm - har verksamheter som på grund av ett *minskande* antal aktuella ärenden inte längre kan anses drivas effektivt på varje enskild förvaltning.

För tre år sedan avslutade Länsstyrelsen en tillsyn av verksamheten för psykiskt funktionshindrade personer på Östermalm. Det konstaterades då att Landstingets psykiatrimittagning har 1300 patienter för Östermalm. Länsstyrelsen menade att åtminstone 500 (statistiskt) av dessa borde få socialtjänst. Men hos ÖSN fanns inte mer än c:a 150 klienter. ÖSN har inte vidtagit några åtgärder för att rätta detta trots flera medborgarförslag från mig och framställningar från RSMH. Jag har antagit att personalbrist åstadkom denna miserabla insats till de funktionshindrade. Men nu framhåller det presenterade tjänsteutlåtandet att personalen har för lite att göra och vill därför avskeda en del och effektivisera genom att flytta runt ärenden. Författarna till tjänsteutlåtandet borde ha talat om hur många funktionshindrade som saknar socialtjänst. Då hade man i stället ha kunnat följa 3 kap socialtjänstlagen och informera alla med psykiska funktionshinder att de har rätt att få del av socialpsykiatri. Då kan ÖSN omfördela arbetsuppgifterna inom Östermalm. Östermalm har fått anslag från staden som har räknats ut i relation till antalet funktionshindrade. Då måste verksamheten här planeras så att Östermalms invånare får den omsorg som de har laglig rätt till. Tyvärr har ÖSN sedan flera år minskat psykpersonal. Detta visar att ÖSN inte har gjort sig förtrogen med

levnadsförhållandena på Östermalm. SoL 3 kap 1 §. Beslutet strider därför mot detta lagrum.

Vidare skriver tjänsteutlåtandet:

Det finns bl.a. en gemensam ungdomsmottagning, ett barncentrum, sysselsättningsprojekt för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar och en gemensam telefonväxel. Ja dessa beslut har också fattats mot handikapprådets vilja

- *en gemensam ungdomsmottagning* De tre stadsdelarna har c:a 200.000 inv. Var kan man finna en så stor stad som bara har en ungdomsmottagning? Ungdomarna pressas ihop som på en industri. I stället borde Östermalm ha placerat en mottagning på två olika ställen i stadsdelen för att skapa närhet och trygghet för stadsdelens ungdomar.
- *sysselsättningsprojekt för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar* 12 ungdomar deltar - en droppe i havet för 200.000 invånare. Östermalm har stor erfarenhet av sådana frågor sedan mer än 10 år, t ex Arbetscentrum och SAMRÖL. Men denna erfarenhet saknade intresse vid planeringen av det nya bagatellprojektet. Här har man slösat med pengar med ett nytt och dåligt förankrat projekt i stället för att bygga på de goda erfarenheter som utarbetats i samverkan med RSMH. Före beslut om det lilla 12-personersprojektet hade man kunnat konstatera att SAMRÖL i samverkan med RSMH och arbetsgivare på Östermalm kunde skapa vanliga jobb åt minst 30 psykiskt funktionshindrade. Ytterligare 30 var på väg när den dåvarande sjukvårdsordföranden Filippa Reinfeldt på Landstingets vägnar lät lägga ner projektet. Då hade moderaterna ännu inte uppfunnit devisen "jobb till varje pris". Detta visar också hur ointresserad ÖSN är av de funktionshindrades erfarenheter, vilket också strider mot 5 kap 8 § socialtjänstlagen.
- *gemensam telefonväxel.* Det är stor tur om man hamnar rätt när man ringer till denna växel. Personalen som skall behärska flera stadsdelar verkar sönderstressade och har inte klart för vart samtal skall kopplas.
- *Även case manager har tillkommit i strid med handikapprådets uppfattning om vad som är en god vård.*
- *Så detta var ju inte några goda exempel på centraliserad stordrift*

Det påstås att förvaltningen har goda erfarenheter av dessa punkter. Stadsdelens funktionshindrade invånare har inte goda erfarenheter av denna sammanblandning av arbetsuppgifter mellan olika stadsdelar. Stadsdelsreformen tillkom för att stärka närdemokratin. Detta beslut är första delen för att avskaffa närdemokratin.

Sorgligt nog beror allt detta på en socialchef som av allt att döma har satt sig i sinnet på att fördärva socialtjänsten på Östermalm. För henne är det viktigare att leda socialtjänsten med utgångspunkt från budget. Därför blir det helt fel. Socialtjänsten styrs av olika författningar. I den mån pengarna inte räcker vägrar socialchefen att tillämpa 10 kap 3 § SoL.¹ Det måste bli ett slut på detta genom att LR upphäver det

¹ Enligt lagen om allmän försäkring har vi rätt till sjukpenning mm. Inte kan försäkringskassan säga: Pengarna är slut så Du får bara halva sjukpenningen nästa kvartal. Antag att brandkårens pengar tar slut: Kan brandchefen säga: Vi släcker bara om det brinner på dagarna. Allt är omöjligt. Men när det gäller psykiskt funktionshindrade minskar man vården när pengarna inte räcker.

nu aktuella beslutet så att ÖSN kan fatta lagliga beslut. Nämndens ledamöter har enligt socialtjänstlagens föreskrifter ansvar för den sociala verksamheten. Det måste ankomma på nämnden att fastställa sådana direktiv att stadsdelens funktionshindrade personer får de rättigheter som lagen föreskriver. Jag har nu i 10 år följt socialtjänsten på Östermalm och sett hur diskrimineringen mot de funktionshindrade bara ökar. Om det nu aktuella beslutet vinner laga kraft blir det inledningen till en byråkratisk nedmontering av socialtjänsten i Stockholms innerstad – utan att den ansvariga nämnden samverkat med de funktionshindrades representanter om hur verksamheten skall bedrivas.

Tjänsteutlåtandet: *Förslaget syftar till att förstärka utvecklingsarbetet inom ekonomiskt bistånd och få effektivare arbetsmarknadsinsatser i innerstaden.* Som RSMH erfarit är det arbetet i små celler som ger resultat. Men det passar inte socialchefen. Vid ett flertal tillfällen har jag t ex föreslagit att ÖSN skulle bjuda in alla offentliga arbetsgivare på Östermalm och tillsammans med AMS informera om möjligheten att anställa funktionshindrade personer, OSA. Förslagen har avvisats med stor emfas. ÖSN har alltså intresse av att bygga luftslott med andra stadsdelar men vansköter de funktionshindrade i sin egen stadsdel.

Saken blir inte bättre av att man tänker utvidga byråkratin till Södermalm.

Ostermalms Handikappråd hann inte få ta del av utredningen före beslutet i handikapprådet i ärendet vid det senaste mötet. På vanligt manér höll socialchefen en monolog om nödvändigheten att genomdriva denna handikappfientliga förändring. Men det gavs ingen referens till vad socialtjänstlagen (SoL) kan tänka säga i ärendet.

I följande lagrum finns regelverket om socialnämndens ansvar för funktionshindrade personer. Med funktionshindrade jämställs dem som av andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring. De skall få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. De får således inte hindras genom att behöva trängas med personer från andra stadsdelar då de behöver social omsorg. Vidare framgår det att socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i Nämndens ansvarsområde. Östermalm är redan en av de största stadsdelarna i Stockholm både till ytan och till antalet människor som bor här, mer än 60 000 inv. Nya bostäder planeras för ca 20.000 personer. Om man ville skapa goda relationer till de utsatta grupperna borde man i stället dela dessa stora stadsdelar. En sådan organisation skulle förmodligen totalt sett bli billigare och mera medmänskliga.

Om vi tittar tillbaka några årtionden hade Sverige 2500 kommuner, många mycket små som Ornö, Dalarö, Utö och Nämndö med vardera något 100-tal inv. Där hade människorna en social omsorg om varandra. Social kommer ju av det latinska substantivet socius som betyder ungefär kamrat. Socialtjänst är så att säga en sådan kamratlig omtanke som präglade människorna i småkommunerna.

Då fungerade det automatiskt vad som står i 3 kap 1 § SoL:

Till socialnämndens uppgifter hör att

- göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen,
- medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen,
- informera om socialtjänsten i kommunen,
- genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden,
- svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

Det står alltså *inte* att man ska samverka med andra stadsdelar eller andra socialnämnder för att centralisera social omsorg.

Jag har under flera års samtal upplevt hur föräldrarna upplevde den tunga övermakten sedan de inkorporerats i Haninge kommun. Eftersom tjänstemännen i kommunskrapan i Handen aldrig frågade dem till råds i frågor som gällde fiske, jakt på sjöfågel, mineralledning, rara växter etc så fattades beslut som gick på tvärs med erfarenheten.

Det är på samma sätt med minoriteten funktionshindrade på Östermalm. I stället för att inta en lyssnande attityd till de funktionshindrade och socialt utslagna predikar socialchefen - som vet bäst - hur det skall vara. Den lilla gruppen funktionshindrade personer i handikapprådet hinner inte uppfatta vad det nya förslaget innebär. Vad får det för konsekvenser för t ex en psykiskt funktionshindrad person som ofta har det svårt med lokalsinnet i en annan stadsdel att nu behöva lämna Östermalm och söka bistånd på ett okänt ställe?

I detta ärende har alltså inte nämnden inhämtat de funktionshindrades synpunkter. Informationen skulle ha gjorts i handikapprådet när projektet initierades. Samverkan är inte bara mottagande av information en vecka före nämndens beslut. ÖSN måste ändra detta slag av olaglig "samverkan". LR brukar ha en märklig inställning till samverkan. Man åberopar Jan Sahlin som skrivit en kommentar till Hälso- och sjukvårdslagen. Trots lagens tydliga ord påstår han att regeln om samverkan inte är absolut enligt praxis. Men varför skulle lagstiftaren använda hjälpverbet skall om han inte avsåg att samverkan skulle vara obligatorisk? Sahlin antyder inte ens vad som framhållits i lagens förarbeten. Seriösa kommentatorer brukar alltid hänvisa till förarbeten för att belysa vad lagstiftaren avsett. Jag har sammanfattat förarbeten till 5 kap 8 § SoL i bilagda PM. Jag anhåller att LR nu gör en sådan rättsutredning som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen och visa varför LR *inte accepterar lagens och förarbetenas klara ord*. Lagen säger: Vid planeringen av sin verksamhet *skall samverkan ske med organisationerna*. Lagstiftaren menar att socialnämnden därvid kan få värdefulla erfarenheter från de funktionshindrade. Då räcker det inte som praxis är på Östermalm, att en tjänsteman gör en hastig muntlig föredragning när ett ärende är "färdigberett" några dagar före nämndens sammanträde. Under mina ca 5 år i handikapprådet har det aldrig hänt att ÖSN tagit vara på våra erfarenheter.

Däremot har jag mycket goda erfarenheter av samverkan under socialchefen Maria Åberg på 1990-talet. Då byggde ÖSN tillsammans med RSMH upp en nyskapande verksamhet på Arbetscentrum byggd på ADB-teknik. Tillsammans

byggde vi upp en ADB-verksamhet med utgångspunkt från de funktionshindrades situation. Vi hade intressanta planer för utbyggnad med scanningsteknik och digitala bilder. Med våra gemensamma planer hade detta kunnat bli en adb-verkstad med ny teknik som en spjutspets in framtiden. Senare socialchefer har saknat intresse för denna samverkan och allt har gått i stå. Här står inte den funktionshindrade i centrum. Samverkan får inte vara beroende på en enskild socialchefs uppfattning. Lagen måste styra liksom kommunfullmäktiges handikappolitiska program. Stockholms kommunfullmäktiges handikappolitiska program innehåller följande föreskrift:

Stockholms stads handikappolitiska inriktningsmål

- ⊙ Nämnder och styrelser ska iaktta den lagstadgade skyldigheten att samverka med handikapporganisationer.
- ⊙ Nämnder och styrelser ska, enligt gällande instruktioner för stadens handikappråd, ge råden möjlighet att ha aktivt brukarinflytande – insyn, inflytande och möjligheter att påverka.

Frånvaro av reell samverkan i detta ärende strider därför också mot fullmäktiges instruktioner om samverkan.

3 kap 9 § KL: Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller landstinget, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. *nämndernas organisation och verksamhetsformer*,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet, samt
8. folkomröstning i kommunen eller landstinget.

Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i denna lag eller i andra författningar. Lag (2006:369).

10 § Fullmäktige får uppdra åt en nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ärenden som anges i 9 § första stycket eller som enligt lag eller annan författning skall avgöras av fullmäktige får dock inte delegeras till nämnderna.

Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§.

Dessa lagrum visar att endast fullmäktige får fatta beslut om nämndernas verksamhetsformer.

6 kap 7 § KL Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Som jag visat har nämnderna enligt detta lagrum var och en inom sitt område att handlägga de sociala frågorna för dem som vistas i resp område. Detta kan inte enskilda stadsdelsnämnder ändra. De anslag som viljats ÖSN för social verksamhet skall alltså användas till östermalmsborna. Eftersom utredningen visar att Östermalm har överskott på personal skall givetvis de resurserna nu omdirigeras till psykiskt funktionshindrade, där resurserna är otillräckliga.

Socialtjänstlagen 5 kap

7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller *andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.*

Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter som avses i första stycket behöver ett sådant boende.

8 § Socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden.

Kommunen skall planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder. I planeringen skall kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer.

8 § Socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden

Hur skall ÖSN kunna göra sig förtrogen med förhållanden på Kungsholmen och Norrmalm? Hur ska de kunna överblicka alla specialförhållanden på Östermalm.

2 kap 4 § SoL: 4 § Kommunens uppgifter inom socialtjänsten fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer.

Egentligen är problemet redan löst. Stockholms kommunfullmäktige har beslutat att Östermalms stadsdelsnämnd skall vara socialnämnd för de människor som vistas på Östermalm. Vidare har fullmäktige beslutat att Kungsholmens stadsdelsnämnd skall vara socialnämnd för Kungsholmen. ÖSN har alltså ingen "domvärjo" över Kungsholmen etc. Rent formellt kan Östermalm delegera beslutsrätt till en tjänsteman på Kungsholmen – men det får bara gälla för personer från Östermalm. Det leder till ett mycket byråkratiskt system.

Beslutet strider alltså mot anförda lagrum:

- Lagstadgad samverkan har inte skett (Länsrätten brukar åberopa en kommentator vid namn Sahlin som påstår att den glasklara samverkansregeln inte gäller. Varför skulle lagstiftaren ha skrivit in regeln om den inte skulle tillämpas? Man kan knappast påstå att så ny lag som socialtjänstlagen innehåller obsoleta paragrafer. Om praxis anser att socialnämnderna inte behöver samverka med de funktionshindrades organisationer är det på tiden att denna felaktiga praxis ändras så att vi får en laglig handläggning med samverkan. Då skulle vi slippa den typ av byråkratisering av socialtjänsten som nu har beslutats. Det måste ändå få vara så att socialtjänsten är till för behövande människor och inte tvärtom. Alltför ofta upplever de funktionshindrade myndighetspersonerna på socialkontoret som översittare som inte förstår deras situation. Det är en följd av bristande samverkan. Beslutet strider i övrigt mot angivna lagrum. Jag överklagar därför beslutet och anhåller att LR upphäver det med stöd av 10 kap 8 § KL.

Per-Ola Larsson

Sammanträde 2007-03-22

Protokoll

Justerat den 28 mars 2007

Helena Bonnier (m) Rolf Lindell (s)

Närvarande:

Ordförande Helena Bonnier (m)

Vice ordförande Rolf Lindell (s)

Ledamöter

Susanna Alm (kd) §§ 1-29

Berit Bornecrantz Dias (v)

Gunilla Gustafsson (fp)

Lotta Juul Martin-Löf (m)

Johan Lundberg (s)

Datevig Mardirossian Lönn (m)

Birgit Marklund Beijer (s)

Berit Nyberg (s)

Marion Sundqvist (mp)

Tjänstgörande ersättare

Pia Helleday (m)

Joar Horn (m)

Erik Hafström (m) §§ 30-32

Ersättare

Per Aldeborg (s)

Ulla-Liza Blom (s)

Erik Hafström (m) §§ 1-29

Leif Krafft (s)

Magnus Lingen (s)

Thomas Linn (m)

Marie Schött (m).

Förhinder hade anmälts av ledamöterna Johanna Sjö (m) och Johan Sjölin (m) samt av ersättarna Kitty Ericsson (m), Jörgen Eriksson (fp), Lina Nilsson (s) och Henrik Perani (mp).

Föredragande stadsdelsdirektör Göran Månsson

Personalföreträdare Bo Jansson, SACO/LR

Sekreterare Anne-Marie Hemphälä

Närvarande i övrigt var Anna-Lena Christensson, Solveig Bellander, Marianne Snell, Virginia Kustvall Larsson, Magnus Björkman, Anna-Maria Klint, Britt-Marie Alvem, Charlotte Dingertz.

§1. Val av protokollsjusterare, tid för och anmälan av protokollsjustering

Stadsdelsnämndens beslut

1. Ordförande Helena Bonnier (m) och vice ordförande Rolf Lindell (s) uppdras att justera dagens protokoll.
2. Protokollet justeras den 28 mars 2007.

Anmälades att nämndens protokoll fört vid sammanträdet den 27 februari 2007 justerades den 1 mars 2007.

§2. Samverkan inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden

Dnr 2007-202-003

Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-03-08 med förslag till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden.

Under överläggning i ärendet framlade vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) ett förslag till beslut som innebar återremiss av ärendet och yrkade bifall till detta.

Ordförande Helena Bonnier m fl (m) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ordföranden ställde först proposition på vice ordförande Rolf Lindells (s) m fl återremissyrkande mot att avgöra ärendet idag och fann majoritet för att avgöra ärendet idag.

Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) anmälde att de inte deltar i det fortsatta beslutet.

Därefter ställde ordföranden proposition på förvaltningens förslag mot avslag och fann att förvaltningens förslag bifallits.

Stadsdelsnämndens beslut

Nämnden godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) deltog inte i detta beslut.

Reservation. Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) reserverade sig mot

nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande;

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

att återremittera förvaltningens förslag,

att ge förvaltningen i uppdrag att i samverkan med stadsdelsförvaltningarna på Kungsholmen och Norrmalm närmare redovisa förutsättningarna för ett ökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner. Redovisningen skall bl.a. innehålla konsekvensanalyser när det gäller förändring av antalet tjänster, olika rutiner ändamålsenlighet samt för- och nackdelar för brukare, klienter och medborgare samt

att Östermalms medborgarkontor ska finnas kvar på biblioteket. Förvaltning- en får i uppdrag att utreda verksamhet och inriktning i anslutning till analysen av samverkansförslaget. Medborgarkontoret med sin placering på biblioteket i Fältöversten spelar en viktig roll för stadsdelens invånare när det gäller att följa och påverka stadsdelsnämndens verksamhet och samlokaliseringen är en viktig del i ambitionen att underlätta för med- borgarna att ta del av vad som händer i sin stadsdel. Det kan gälla äldreomsorgen, barnomsorgen och inte minst planerade utbyggnader.

Särskilt uttalande avgavs av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) enligt

följande; samverkan mellan näraliggande stadsdelar behöver inte vara negativ, vi har exempelvis själva medverkat till en gemensam ungdomsmottagning för de tre stadsdelarna. I det här fallet spänner förslaget till samverkan över flera verksamhetsområden av stor betydelse för den enskildes livssituation sam-tidigt som det berör förhållandena för många

tjänstemän och medborgare. Beslut om en så omfattande förändring måste vila på utförliga analyser och dialoger mellan berörda parter. Man börjar nu i fel ände genom att först fatta beslut och sedan undersöka hur det fungerar.

Det är anmärkningsvärt att förslaget att lägga ner medborgarkontoret smygs in i ett allmänt resonemang, knutet till konsumentvägledningens omorganisation. Förekomsten av ett medborgarkontor har varit ett viktigt inslag i stadsdelsnämndsreformen från första början. Alla partier utom moderata samlingspartiet har varit angelägna att underlätta för medborgarna att följa det lokala politiska arbetet genom ett aktivt och lätt tillgängligt medborgarkontor.

Möjligheten att få hjälp med råd och att hitta rätt person att kontakta i förvaltningen och olika institutioner försvåras allvarligt av en nedläggning.

§3. Ombyggnad av Östermalmsskolan

Dnr 2007-222-326

Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-02-26 med förslag till ombyggnad av Östermalmsskolan utifrån fullmäktiges mål att integrera fritidshem i skolan.

Stadsdelsnämndens beslut

Nämnden godkänner förvaltningens förslag till ombyggnad av Östermalmsskolan.

§4. Investeringsönskemål 2008 - 2010 avseende parker och naturområden

Dnr 2007-244-102

Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-03-13 med förslag till och prioritering av investeringar perioden 2008-2010 för parker och naturområden.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till och prioritering av investeringar perioden 2008-2010 för parker och naturområden och överlämnar det till exploateringsnämnden.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§5. Ansökan till länsstyrelsen om förlängning av utvecklingsmedel

Dnr 2006-534-511

Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-03-13 med förslag till ansökan till länsstyrelsen om förlängning av utvecklingsmedel.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Nämnden ansöker om 950 tkr i utvecklingsmedel från Länsstyrelsen i Stockholms län för förlängning av projektet "Gruppverksamhet för barn till föräldrar med psykisk ohälsa" för perioden 2008-04-01 - 2009-03-31.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§6. Förlängning av avtal om kost till skolor

Dnr 2003-1423-125

Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-02-26 med förslag till förlängning av avtal om kost till skolor.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Nämnden förlänger avtal med Fazer Amica Sweden AB (f.d. HJ Service Sverige AB) för tiden 2007-08-01 - 2009-07-31.

PROTOKOLL FRÅN HANDIKAPPRÅDETS SAMMANTRÄDE 2007-03-08

Justerat: 2007-03-17

.....
Agnetha Mbuyamba, RBU

.....
Douglas Sagell, RSMH

Närvarande:

Ledamöter: ordförande

Agnetha Mbuyamba	RBU
Margareta Lilliestråle	FA
Anita Åkerhielm	HiS
Urban Fernkvist	SRF
Douglas Sagell	RSMH
Anne-Louise Larsson-Kapp	DHR

Frånvarande:

Åsa Borgström	NHR
---------------	-----

Sekreterare:

Janna Flodén

Tjänstemän: enhetschef

bitr enhetschef
bitr enhetschef
programchef
enhetschef

Thomas Björnstad
Kristina Sturmhöwel § 7
Maria Sjöberg Hasselmark § 7
Anna-Lena Christensson
Håkan Wiegandt

Sammanträdet hölls vid Östermalms stadsdelsförvaltning, Arbetscentrum, Sandhamngatan 8, kl. 13.30-16.30. Före mötet gick ledamöterna en rundvandring i lokalerna tillsammans med biträdande enhetschef ElizaBeth Hugo.

§ 1. Sammanträdet öppnas

Ordföranden Agnetha Mbuyamba öppnade sammanträdet och hälsade alla välkomna. Alla närvarande gjorde en kort presentation av sig själva.

§ 2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes. Övriga frågor:

1. Möte mellan myndighet och brukare
2. Projekt rörande föräldrar i behov av stöd

§ 3. Utseende av protokolljusterare

Douglas Sagell utsågs att tillsammans med ordföranden Agnetha Mbuyamba justera dagens protokoll.

§ 4. Datum för protokolljustering

Protokollet finns för justering på förvaltningens reception Karlavägen 104, 2007-03-14 efter klockan 09.00. Agnetha Mbuyamba har dessförinnan fått protokollet via fax och lämnat eventuella synpunkter.

§ 5. Föregående protokoll

Rådet ansåg att fjärde stycket under § 9 borde utgå, eftersom det som står där dels är självklart och dels inte nämndes på förra mötet. Föregående protokoll 2007-02-01 godkändes i övrigt och lades till handlingarna.

§ 6. Enheternas verksamhetsberättelse

Enheten för personer med funktionsnedsättning

Thomas Björnstad redogjorde för arbetet under 2006 inom enheten för personer med funktionsnedsättning. Områden han berörde var utbildningssatsningar som genomförts, samverkan kring barn inom förvaltningen och med landstinget, brukarundersökning, ekonomi och budget, resursfördelningssystemet samt nya rutiner rörande fakturahantering som gör att mer tid kan ägnas åt möten med brukarna.

Utrymme fanns för rådets ledamöter att lämna synpunkter och ställa frågor som besvarades av Thomas.

Rådet påpekade att det är av vikt att samverkan sker även med Specialpedagogiska institutet när det gäller bland annat synskadade barn och ungdomar. Det är en statlig institution där det finns resurscenter och rådgivning för kommunerna.

§ 7. Info om utförarverksamheterna inom Enheten för personer med funktionsnedsättning

Biträdande enhetschefen Kristina Sturmhöwel presenterade sig. Hon ansvarar för rekrytering, handledning och utbildning för personliga assistenter, kontaktpersoner, avlösarservice, ledsagarservice samt för fem korttidsfamiljer för barn och unga. Biträdande enhetschefen Maria Sjöberg Hasselmark presenterade sig. Hon ansvarar för de

gruppboväder som finns inom stadsdelen. Hon nämnde att en ny gruppboväder för äldre funktionshindrade personer öppnade i december. Personalen där har specialkunskaper om både funktionshinder och åldrande. Förvaltningen har även en kolonilott som ligger i lilla Frescati.

Utrymme fanns för rådets ledamöter att lämna synpunkter och ställa frågor som besvarades av Kristina och Maria.

**§ 8. Treåringen - budget för 2008 och inriktning 2009 och 2010
(stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas arbete fanns med i utskicket till mötet)**

Anna-Lena Christensson redogjorde för arbetsgången när det gäller de strategiska satsningar utifrån de politiska inriktningsmålen som ska redovisas för kommande treårsperiod. Omständigheter som styr är bland annat befolkningsutveckling i stadsdelen. Anna-Lena nämnde planering av gruppboväder för funktionshindrade och samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna i innerstaden. Förvaltningen vinnlägger sig om att finna områden för samverkan. Rådet kommer att få utkastet till treåringen till kommande möte 2 april.

Utrymme fanns för rådets ledamöter att lämna synpunkter och ställa frågor som besvarades av Anna-Lena.

Rådet konstaterade att det mål som funnits om att Stockholm ska bli en stad som är tillgänglig för alla är borttaget. Rådet är enigt om att det är ett mål som bör finnas med bland inriktningsmålen.

**§ 9 Förslag på ny organisation för samverkan verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden
(utkast till tjänsteutlåtande fanns med i utskicket)**

Anna-Lena Christensson redogjorde för det förslag till ny organisation när det gäller försörjningsstöd, arbetsmarknadsinsatser – jobbgaranti – samt budgetrådgivning, konsumentvägledning, dödsboanmälan som på uppdrag av staden tagits fram av stadsdelsförvaltningarna Östermalm, Kungsholmen och Norrmalm och som kommer att föreläggas de tre nämnderna under mars. Under förutsättning av nämndbeslut kan genomförandet påbörjas så att försörjningsstöd kommer att lokaliseras till Östermalm, arbetsmarknadsåtgärder till Kungsholmen och budgetrådgivning, konsumentvägledning, dödsboanmälan till Norrmalm senast i slutet av sommaren 2007. Genom att personalgrupperna kan bli större förväntas den nya organisationen bidra till kompetenshöjning, bättre tillgänglighet och bättre effektivitet. Varje förvaltning för sig har så litet antal brukare att personalbehovet i varje stadsdel för sig är för litet för att personalgrupperna kan fungera optimalt.

Utrymme fanns för rådets ledamöter att föra fram synpunkter och ställa frågor som besvarades av Anna-Lena.

Rådet beslöt att bjuda in konsumentrådgivaren till kommande möte särskilt med tanke på att ta reda på hur tillgängligheten till den tjänsten kan bli för funktionshindrade i framtiden.

§ 10 Ledsagning för synskadade

Thomas Björnstad redogjorde för stadens riktlinjer när det gäller ledsagning för synskadade. Det bör inte vara helt omöjligt för brukaren att köpa en vara som han eller hon fått hjälp att hitta i affären, trots att det inte är ledsagarens uppgift att bistå vid inköp.

§ 11 Representant från rådet i upphandlingen av trygghetslarm och nattpatrull utses
Anne-Louise Larsson-Kapp, DHR, utsågs till rådets representant i upphandlingen. Som ersättare utsåg rådet Anita Åkerhielm, HiS.

§ 12 Enheternas verksamhetsberättelse

Enheten för socialpsykiatri

Håkan Wiegandt redogjorde för arbetet inom socialpsykiatriska enheten under 2006. Han berättade om målgruppen - människor som har behov av insatser just från socialtjänsten, personalgruppen, budgeten, sysselsättningsprojekt med syfte att undersöka kommande förväntningar från yngre brukare, projekt med personligt ombud, samverkan med landstinget för bland annat gemensamma vårdplaneringar när det gäller enskilda. Han berättade vidare om arbetet med att utveckla arbetsplaner och genomförandeplaner när det gäller insatser för enskilda, om arbete med kvalitetssäkring som har påbörjats och om klagomålshanteringen. Det har genomförts en enkät bland brukare som Håkan redogjorde för, förvaltningens bedömning är att det är ett viktigt material, mycket är positivt, men det finns även utvecklingsområden som har upptäckts genom enkäten.

Utrymme fanns för rådets ledamöter att föra fram synpunkter och ställa frågor som besvarades av Håkan.

En synpunkt från rådet var att det vore intressant att få veta åldern på dem som svarat på enkäten. Rådet önskar också få veta hur många brukare som är föremål för samordnad vårdplanering hos socialpsykiatriska enheten och Östermalmsteamet.

§ 13 Synpunkter/frågor kring övrig information i mötesutskicket

Inga synpunkter kom upp.

§ 14 Lista över inkommen information

Inga synpunkter kom upp.

§ 15 Övriga frågor

1. Möte mellan myndighet och brukare

Anita Åkerhielm påpekade vikten av att förvaltningen betänker de svårigheter som kan finnas hos brukare, beroende på funktionshinder, i mötet när det gäller till exempel ansökan om någon form av bistånd eller i samband med vårdplanering. En närstående skulle kunna vara med som stöd.

Rådet uttalade att det är behovet hos den enskilde som ska styra insatserna och inte budgetläget.

2. Projekt rörande föräldrar i behov av stöd

Anna-Lena Christensson informerade om att förvaltningen ansöker om förlängt statsbidrag ytterligare två år för ett projekt som innebär att föräldrar som lider av psykisk ohälsa får stöd i form av gruppverksamhet. Projektet bedrivs i samarbete med barnvårdscentralen och bedömningen är att det finns ett behov av verksamheten.

Rådet ställde sig positivt till detta.

§ 16 Avslutning

Ordförande Agnetha Mbuyamba tackade alla närvarande och avslutade mötet.

§ 2

Samverkan inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden

2007-202-003 Förelåg stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande 2007-03-08 med förslag till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden.

Under överläggning i ärendet framlade vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) ett förslag till beslut som innebar återremiss av ärendet och yrkade bifall till detta.

Ordförande Helena Bonnier m fl (m) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ordföranden ställde först proposition på vice ordförande Rolf Lindells (s) m fl återremissyrkande mot att avgöra ärendet idag och fann majoritet för att avgöra ärendet idag.

Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) anmälde att de inte deltar i det fortsatta beslutet.

Därefter ställde ordföranden proposition på förvaltningens förslag mot avslag och fann att förvaltningens förslag bifallits.

Stadsdelsnämndens beslut

Nämnden godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) deltog inte i detta beslut.

Reservation. Vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande;

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

att återremittera förvaltningens förslag,

att ge förvaltningen i uppdrag att i samverkan med stadsdelsförvaltningarna på Kungsholmen och Norrmalm närmare redovisa förutsättningarna för ett ökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner. Redovisningen skall bl.a. innehålla konsekvensanalyser när det gäller förändring av antalet

Justerares sign

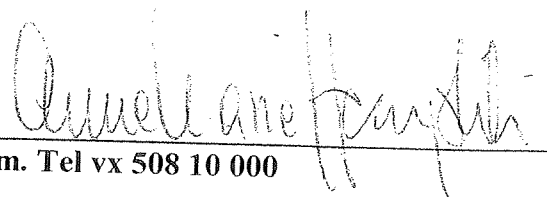
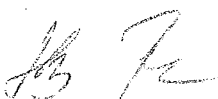
forts § 2

tjänster, olika rutiners ändamålsenlighet samt för- och nackdelar för brukare, klienter och medborgare samt att Östermalms medborgarkontor ska finnas kvar på biblioteket. Förvaltningen får i uppdrag att utreda verksamhet och inriktning i anslutning till analysen av samverkansförslaget. Medborgarkontoret med sin placering på biblioteket i Fältöversten spelar en viktig roll för stadsdelens invånare när det gäller att följa och påverka stadsdelsnämndens verksamhet och samlokaliseringen är en viktig del i ambitionen att underlätta för medborgarna att ta del av vad som händer i sin stadsdel. Det kan gälla äldreomsorgen, barnomsorgen och inte minst planerade utbyggnader.

Särskilt uttalande avgavs av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) enligt följande; samverkan mellan näraliggande stadsdelar behöver inte vara negativ, vi har exempelvis själva medverkat till en gemensam ungdomsmottagning för de tre stadsdelarna. I det här fallet spänner förslaget till samverkan över flera verksamhetsområden av stor betydelse för den enskildes livssituation samtidigt som det berör förhållandena för många tjänstemän och medborgare. Beslut om en så omfattande förändring måste vila på utförliga analyser och dialoger mellan berörda parter. Man börjar nu i fel ände genom att först fatta beslut och sedan undersöka hur det fungerar.

Det är anmärkningsvärt att förslaget att lägga ner medborgarkontoret smygs in i ett allmänt resonemang, knutet till konsumentvägledningens omorganisation. Förekomsten av ett medborgarkontor har varit ett viktigt inslag i stadsdelsnämndsreformen från första början. Alla partier utom moderata samlingspartiet har varit angelägna att underlätta för medborgarna att följa det lokala politiska arbetet genom ett aktivt och lätt tillgängligt medborgarkontor. Möjligheten att få hjälp med råd och att hitta rätt person att kontakta i förvaltningen och olika institutioner försvåras allvarligt av en nedläggning.

Justerares sign

Sammanträdesdatum
2007-03-15

§ 10

Samverkan inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden
Diarienummer 012-148/2007

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Ledamoten Hans Enroth (v) och ledamoten Yildiz Kafkas (mp) **reserverade sig** mot beslutet samt anmälde ett **särskilt uttalande**.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2007.

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden - Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm - har verksamheter som på grund av ett minskande antal aktuella ärenden inte längre kan anses drivas effektivt på varje enskild förvaltning. Förvaltningarna i norra innerstaden har sedan tidigare goda erfarenheter av samarbete inom olika verksamhetsområden. Det finns bl.a. en gemensam ungdomsmottagning, ett barncentrum, sysselsättningsprojekt för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar och en gemensam telefonväxel.

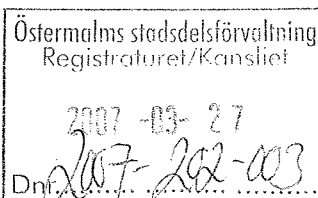
Även inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder har ett förslag till samarbete utarbetats. Förslaget syftar till att förstärka utvecklingsarbetet inom ekonomiskt bistånd och få effektivare arbetsmarknadsinsatser i innerstaden.

Under 2007 kommer samverkan i innerstaden att utökas till att omfatta även Södermalms stadsdelsförvaltning. Dessa fyra stadsdelsförvaltningar kommer att organisera ytterligare gemensamma funktioner för konsumentrådgivning, budget- och skuldrådgivning samt bouthälsa. Syftet är att bredda, utveckla och effektivisera de olika verksamheterna.

Förslag till beslut

Ordföranden Hanna Broberg (m) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Ledamoten Hans Enroth (v) och ledamoten Yildiz Kafkas (mp) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Forts.

Sammanträdesdatum
2007-03-15

Forts § 10

Beslutsgång

Ordföranden Hanna Broberg (m) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

Reservation

Ledamoten **Hans Enroth (v)** och ledamoten **Yildiz Kafkas (mp)** ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat följande:

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut bifalls i huvudsak.
2. Vilka konsekvenser de föreslagna sammanslagningarna kan medföra vad gäller kvalitetsförsämringar i de nuvarande och framtida åtagandena ska utredas och redovisas.
3. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande:

Vi anser att en viss samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm inom de nämnda verksamhetsområdena kan vara motiverad då antalet ärenden för närvarande har minskat. I det framlagda förslaget saknar vi dock ett långsiktigt perspektiv. Kommer den nya organisationen ha en beredskap för att antalet ärenden i framtiden kan komma att öka?

Vi saknar även en konsekvensbeskrivning i form av redovisning av eventuella kvalitetsförsämringar till följd av till exempel den nedbantade rådgivningen vad gäller budget-, skuld- och konsumentfrågor. Vad gäller konsumentfrågor så rekommenderar konsumentverket en konsumentvägledare per 20 000 invånare. För Norrmalms del bör således antalet konsumentvägledare öka från en till två istället för att enligt liggande förslag minska och låta de tre stadsdelarna dela på två konsumentvägledare.

Särskilt uttalande

Ledamoten **Hans Enroth (v)** och ledamoten **Yildiz Kafkas (mp)** lämnade följande särskilda uttalande:

Sammanslagningen av bidragshanteringen på de tre stadsdelsnämnderna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm får inte vara ett steg mot en sammanslagning av stadsdelsnämnderna till en. Detta strider mot den princip om närhet och kunskap om närområde som vi hävdar. Sammanslagningen av bidragsenheterna tangerar gränsen för vad vi kan godkänna.

Skall den faktiska hanteringen ske på Östermalms stadsdelsförvaltning förutsätter vi att de som uppbär försörjningsbidrag ska erhålla SL-kort för att ta sig till sin handläggare.

Fotokopiens överensstämmelse
med originalet intygas:

Filippa Johansson

Tel. 08-508 03 017

Östermalms stadsdelsförvaltning
Registraturet/Kansliet

Torsdagen den 22 mars 2007
Bolinderssalen, Hantverkargatan 2 L

2007-03-29
Dnr 2007-202-003
Justerat den 26 mars 2007

Regina Öholm

Ingegerd Akselsson Le Douaron

§ 7

Samverkan i norra innerstaden

BESLUT

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

ÄRENDET

Genom samverkan i norra innerstaden ska utvecklingsarbetet inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser förstärkas.

ÄRENDETS BEREDNING

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i tjänsteutlåtande av den 8 mars 2007, dnr 012-173-07.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ordförande Regina Öholm m.fl. (m), Lars Lundqvist (fp) och Robert Lisborg (kd) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Håkan Wahlén m.fl. (s) och Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp) yrkade att ärendet skulle återremitteras.

Reijo Kittilä (v) yrkade bifall till ett förslag från vänsterpartiet.

BESLUTSGÅNG

Ordföranden tog först upp yrkandet om återremiss och fann att nämnden hade beslutat att inte återremittera ärendet. Därefter ställde ordföranden de båda förslagen till beslut mot varandra och konstaterades att nämnden hade beslutat att bifalla förvaltningens förslag.

RESERVATION

Reijo Kittilä (v) reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt förslag enligt följande;

Stadsdelsnämnden föreslås besluta:

- att avslå förvaltningens förslag till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder

Torsdagen den 22 mars 2007
Bolinderssalen, Hantverkargatan 2 L

och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna
Kungsholmen, Normalm och Östermalm

Stadsdelsnämnden anför därutöver följande:

Förslaget är en del i den styrande alliansens politik att flytta bort alltför verksamheter från stadsdelsnämnderna för att senare kunna lägga ned hela stadsdelsnämndsorganisationen. Förslaget innebär en nedskärning av resurserna, en lokalisering av verksamheten bort från bidragstagarnas egen stadsdel och längre fram även en flyttning av det politiska beslutsfattandet till en annan stadsdel. Tjänsteutlåtandet saknar helt brukarperspektiv och omöjliggör lokalt politiskt inflytande på sikt.

Förslaget innebär även att man bryter upp de lokala samverkansrelationer som försörjningsstödsenheten byggt upp på Kungsholmen. Individ- och familjeomsorgens olika sektioner behöver ett nära samarbete. Vuxensektionen, familjesektionen och socialpsykiatrien arbetar ofta med samma personer som de socialsekreterare som arbetar med ekonomiskt bistånd. Samarbete med övriga lokala aktörer som försäkringskassan, arbetsförmedlingen, primärvården, psykiatrien, lokala arbetsgivare etc skulle bli sämre om förslaget genomfördes.

Det är naturligtvis önskvärt med samarbete över stadsdelsgränserna även i frågor som behandlas i detta ärende men samarbetet måste utgå ifrån att varje stadsdel har kvar sina basala verksamheter. Förvaltningen får gärna återkomma med de delar i ärendet som behandlar samarbete i enskilda projekt men huvudinriktningen i ärendet är fullständigt felaktigt.

UTTALANDE

Håkan Wahlén m.fl. (s) och Ingegerd Axelsson Le Douaron (mp) lämnade följande uttalande:

Samverkan mellan näraliggande stadsdelar behöver inte vara negativ, vi har exempelvis själva medverkat till en gemensam ungdomsmottagning för de tre stadsdelarna. I det här fallet spänner förslaget till samverkan över flera verksamhetsområden av stor betydelse för den enskildes livssituation samtidigt som det berör förhållanden för många tjänstemän och medborgare. Beslut om en så omfattande förändring måste vila på utförliga analyser och dialoger mellan berörda parter. Man börjar nu i fel ände genom att först fatta beslut och sedan undersöka hur det fungerar.

Utdragsbestyrkande

Anne Andsten

**KUNGSHOLMENS STADSDELSFÖRVALTNING
NORRMALMS STADSDELSFÖRVALTNING
ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING**

2. bilaga 7

DNR: 012-173-07
DNR 012-148/2007
DNR 2007-202-003

TJÄNSTEUTLÅTANDE 2007-03-08

Handläggare: Matilda Ekström Sundberg
Telefon: 08-508 10 035

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
Norrmalms stadsdelsnämnd
Östermalms stadsdelsnämnd

2007.03.22/WR 2

Samverkan inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner i norra innerstaden

Förslag till beslut

att stadsdelsnämnden godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör
Norrmalms
stadsdelsförvaltning

Göran Månsson
stadsdelsdirektör
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Susanna Wahlberg
verksamhetschef

Mona Lindgren
avdelningschef

Anna-Lena Christensson
programchef

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden – Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm - har verksamheter som på grund av ett minskande antal aktuella ärenden inte längre kan anses drivas effektivt på varje enskild förvaltning. Förvaltningarna i norra innerstaden har sedan tidigare goda erfarenheter av samarbete inom olika verksamhetsområden. Det finns bl.a. en gemensam ungdomsmottagning, ett barncentrum, sysselsättningsprojekt för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar och en gemensam telefonväxel.

Bakgrund

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden – Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm- har verksamheter som på grund av ett minskande antal aktuella ärenden inte längre kan anses drivas effektivt på varje enskild förvaltning.

Förvaltningarna i norra innerstaden har goda erfarenheter av samarbete inom olika verksamhetsområden. Det finns bl.a. en gemensam ungdomsmottagning, ett barncentrum, Stödcentrum City, s.k. Case Managers inom psykiatrin, sysselsättningsprojekt för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar, handledning samt IT-support och gemensam telefonväxel.

Även inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder har ett förslag utarbetats till samarbete mellan Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Förslaget syftar till att förstärka utvecklingsarbetet inom ekonomiskt bistånd och få effektivare arbetsmarknadsåtgärder i innerstaden. Därtill föreslås att tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning ska samordnas. Förslaget omfattar en gemensam organisation med samordning av åtgärder och resurser för den löpande verksamheten.

Under 2007 kommer samverkan i innerstaden att utökas till att omfatta även Södermalms stadsdelsförvaltning. De fyra stadsdelsförvaltningarna har fått i uppdrag att organisera ytterligare gemensamma funktioner för konsumentrådgivning, budget- och skuldrådgivning samt boutredning. Syftet är att bredda, utveckla och effektivisera de olika verksamheterna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänsten /Individ- och familjeomsorgen vid Norrmalms, Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar.

Nuvarande organisation

För närvarande har de tre stadsdelarna ca 700 aktuella ärenden, ca 300 på Norrmalm, ca 250 på Kungsholmen och ca 160 på Östermalm, totalt ca 700 hushåll.

Bemanningen på respektive förvaltning ser ut enligt nedan:

Kungsholmen bemanning

1 receptionist, bemannar receptionen för hela stadsdelsförvaltningen

1 enhetschef

0,55 administrativ assistent (resterande 0,45 tillhör familjeenheten)

1 kravhandläggare

7 socialsekreterare, 6 socialsekreterare fr.o.m. 1 april på grund av minskat antal ärenden

3 bidragshandläggare

1 boutredare

0,75 budget- och skuldrådgivare

1 konsumentvägledare

Arbetsverksamhet

4 arbetskonsulenter på Fokus (3 arbetskonsulenter +1 samordnare/praktikanshaffare)
4 arbetshandledare på restaurang Frida
3 arbetshandledare på Bolinders Kafé och konferens

Norrmalm bemanning

1 enhetschef
1 administrativ assistent
7 socialsekreterare
3 bidragshandläggare
1 boutredare, vakant på 50%
1 budget- och skuldrådgivare
1 konsumentvägledare

Arbetsverksamhet

2 arbetskonsulenter, en för ungdomar och en för vuxna

Östermalm bemanning

1 receptionist, bemannar receptionen för hela stadsdelsförvaltningen
1 enhetschef
1 administrativ assistent / kassa egna medel
6 socialsekreterare
2 bidragshandläggare
1 boutredare
1 budget- och skuldrådgivare
1 konsumentvägledare

Arbetsverksamhet

2 arbetskonsulenter, för både ungdomar och vuxna; ingen uppdelning mellan de båda.

Projekt

ARIRE: 1 projektledare arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering för sjukskrivna arbetslösa som uppbär försörjningsstöd, under hela år 2007. Projektet finansieras med 50% vardera av Försäkringskassan och Enheten för arbete och försörjningsstöd.

VEGA: 2 projektledare arbetar med strukturerad dagverksamhet för unga med psykisk funktionsnedsättning; sammanlagt 12 platser varav Östermalm och Kungsholmen har 3 platser var och Försäkringskassan de resterande 6 platserna.

Kommande projekt;

Seniorkompetens: 1 koordinator, projektet startar under mars månad 2007 tillsammans med Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar. Sammanlagt kommer

40 arbetslösa personer som uppstår försörjningsstöd, i åldrarna över 50 år, med högre utbildning/arbetslivserfarenhet att delta. Projektet kommer att pågå under 18 månader. Varje stadsdel har en koordinator. Två grupper om vardera 40 personer kommer att genomgå projektet. Mellan de båda gruppernas deltagande ska en 1-2 månaders uppföljning och utvärdering genomföras. Projektledaren är anställd av SLK:s personalstrategiska avdelning. Om Östermalms stadsdelsförvaltning inte kan belägga förvaltningens 13 platser kommer dessa att erbjudas deltagare från Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningarnas förslag

Handläggning ekonomiskt bistånd

All handläggning inom verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd kommer att utföras i en förvaltning, förslagsvis vid Östermalms stadsdelsförvaltning.

Sammanlagt arbetar idag 20 socialsekreterare (19 fr.o.m. 1 april), 8 bidragshandläggare, samt 2,55 administrativa assistenter och en kravhandläggare inom verksamhetsområdet. Med en enhet för handläggningen föreslås bemanningen bli 16 socialsekreterare, 6 bidragshandläggare och 3 administrativa assistenter.

Effektivisering: Bemanningen kommer att minskas med 1 enhetschef, 3 socialsekreterare, 2 bidragshandläggare och 0,55 administrativ assistent.

Arbetsmarknadsåtgärder/arbetsverksamheter

All arbetsverksamhet för de tre förvaltningarna samlas i en förvaltning, förslagsvis vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Nya större ändamålsenliga lokaler kommer att behövas för denna verksamhet. Ett s.k. Jobbtorg för Norra innerstaden skulle kunna utvecklas; d.v.s. en verksamhet där flera aktörer, förutom staden samlas, för att samordna insatser för arbetslösa som uppstår försörjningsstöd. Exempel på aktörer är Arbetsförmedlingen, bemanningsföretag, studie- och yrkesvägledare eller arbetsgivare som vill rekrytera personal. Idag arbetar sammanlagt 7 arbetskonsulenter och en samordnare/praktikanshaffare i de tre förvaltningarna, totalt 8 personer.

Effektivisering: Bemanningen kommer fortsättningsvis att vara 8 arbetskonsulenter inklusive en samordnare, med anledning av det ökande antalet deltagare i arbetsverksamhet, beroende på införandet av den s.k. *jobbgarantin* (Alla som idag är socialbidragsberoende på grund av arbetslöshet ska garanteras insats inom fem dagar).

Specialistfunktionerna budget – skuldrådgivning, konsumentvägledning och boutredning

Ett utökat samarbete skulle även kunna ske inom *budget- och skuldrådgivning*, där det totalt finns 2.75 tjänster i norra innerstaden, och inom *boutredning*, där det totalt finns 3 tjänster (varav 0,50 för närvarande är vakant) i norra innerstaden.

Vad gäller *konsumt vägledare* finns totalt 3 tjänster i norra innerstaden. Södermalms stadsdelsförvaltning som börjar sin verksamhet den 1 juli i år, planerar att ha 1,50 budget- och skuldrådgivare, 1 konsumentvägledare samt 1,50 boutredare, som föreslås ingå i den gemensamma specialistfunktionsgruppen. Vid en sammanslagning av dessa funktioner, som kan ske efter halvårsskiftet, skulle verksamheten för hela innerstaden kunna utföras med 3,75 budget- och skuldrådgivare, 3 konsumentvägledare och 3,50 boutredare. Specialistfunktionerna kan samordnas för norra innerstaden i ett första steg under våren och samlas förslagsvis vid Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Konsumentvägledaren vid Östermalms stadsdelsförvaltning har varit stationerad på biblioteket i Fältöversten och därmed även kunnat upprätthålla en viss medborgarkontorsfunktion. I och med föreliggande förslag flyttar tjänsten in i den gemensamma gruppen för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm för specialistfunktioner och Östermalms stadsdelsförvaltning kommer därmed inte att ha någon personal på biblioteket. Vad gäller advokatjouren kommer möjligheten till samordning med andra stadsdelsförvaltningar att utredas. Nämndens föredragningslistor och protokoll kommer som tidigare att finnas på bibliotekets anslagstavla. Möjligheten att även i fortsättningen ställa ut detaljplaneförslag i biblioteket ska undersökas. Vidare finns receptionen på Karlavägen 104 för information om aktuella bygglovsansökningar, kungörelser, blanketter etc.

Effektivisering: Bemanningen för hela innerstaden kommer att minska med 0,50 budget- och skuldrådgivare, med en boutredare (eftersom 0,50 redan är vakant blir den totala effektiviseringen 1,5 tjänst) och med en konsumentvägledare, istället för med dagens bemanning.

Två arbetsgrupper med representanter av berörd personal från respektive stadsdel ska bildas. Den ena gruppen ska bestå av en socialsekreterare, en bidragshandläggare, en arbetskonsulent och en administrativ assistent från varje stadsdel samt de 3 ansvariga avdelningscheferna.

Den andra gruppen ska bestå av 2 boutredare, en konsumentvägledare och en budget- och skuldrådgivare samt avdelningschef Margareta Forsslund. Dessa grupper ska tillsammans med ansvariga tjänstemän/chefer diskutera och ta fram underlag till hur genomförandet ska se ut vad gäller de nya verksamheterna.

Preventionssamordnare och tillsyn tobaks- folkölsförsäljning

I nuläget finns i norra innerstaden *tre preventionssamordnare* vars framtid är oviss. Fortsatt bidrag från Länsstyrelsen för dessa tjänster, som förvaltningarna hittills erhållit per år, kommer inte att beviljas från och med i år. Den enda intäkt stadsdelsförvaltningarna kommer att ha kvar är intäkt från försäljningsstillstånd för folköl och tobak – ca 100.000:- per år och stadsdel. Vid en samordning av tillsyn av tobaks- och folkölsförsäljning kan tillsynen utföras av en person på heltid, vars tjänst finansieras av de

tre förvaltningarna gemensamt. Denna funktion placeras förslagsvis vid Norrmalms stadsdelsförvaltning och gäller bara norra innerstaden.

Administrationen i det nya dataprogrammet OL2, vilket ska användas vid eventuella sanktioner, kan utföras i respektive förvaltning. Denna funktion kan också samordnas, men utan annan ekonomisk ersättning än den redan angivna.

Förslagets fördelar

- en organisation för handläggning av försörjningsstöd respektive arbetsverksamhet är flexiblere för verksamhetens utförande vid minskande eller ökande antal klienter.
- att samla verksamheterna vid en stadsdelsförvaltning innebär att resurser utnyttjas effektivt. Det blir också lättare att nå en samsyn vad gäller en aktiv handläggning med skyndsamma erbjudanden till klienter om deltagande i arbetsverksamhet.
- för att svara mot kommunfullmäktiges mål om jobbgaranti, behöver norra innerstadens arbetsverksamheter utvecklas och effektiviseras genom att samordnas till en verksamhet.
- av socialtjänstens klienter är den grupp, som uppbär försörjningsstöd, den som förflyttar sig mest inom staden. De som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, deltar i en arbetsverksamhet eller deltar i en rehabilitering kommer att beviljas SL-kort efter behovsprövning.
- handläggarna ska arbeta uppdelade i grupper för respektive stadsdelsförvaltning för att förenkla samarbetet med de andra enheter på förvaltningen som klienterna kan vara aktuella på

Frågor att lösa

- Handläggningen av försörjningsstöd försvinner helt från Norrmalms respektive Kungsholmens stadsdelsförvaltningar vid en sammanslagning. Delegation för beslut i handläggningen av ekonomiskt bistånd för dessa förvaltningar måste utformas.
- Respektive förvaltning räknar med att kunna lösa lokalfrågorna så att den föreslagna lokaliseringen kan genomföras, vilket har varit en utgångspunkt för förslaget.
- Handläggare/arbetskonsulenter och övriga medarbetare bör vara anställda vid den stadsdelsförvaltning där respektive verksamhet är organiserad.
- Förslagsvis tas ärenden inledningsvis upp i respektive förvaltnings sociala delegation, för att därefter tas upp i den eller de stadsdelsförvaltningar där de handläggs.

- Ska förvaltningarna debitera varandra för utfört arbete, lokalkostnader, etc. eller ska respektive förvaltning ansvara för hela budgeten avseende arbetsverksamhet/handläggning av försörjningsstöd/ boutredning-skuld-konsumentrådgivning?
- Sekretessfrågor måste diskuteras och lösas.

Genomförandeplan

För att genomföra förslaget kommer en *partsammansatt arbetsgrupp*, med två representanter från respektive förvaltning och försörjningsstödsenhet inklusive fackliga företrädare att tillsättas.

I ett första skede skulle sammanslagningen av verksamheterna *handläggning av försörjningsstöd och arbetsverksamheter* kunna genomföras under maj-juni 2007 under förutsättning att ändamålsenliga lokaler finns tillgängliga. Alternativet är att sammanslagningen sker först efter semesterperioden 2007-09-01. Utvärdering av den nya organisationen för försörjningsstöd/arbetsverksamheter sker i samband med tertialrapport 2 i september 2008.

Sammanslagningen av *budget- och skuldrådgivning, boutredning, samt konsumentrådgivning* skulle kunna genomföras i norra innerstaden från och med 2007-07-01. Därefter kommer Södermalm att kunna anslutas. En utvärdering av verksamheten kommer att kunna genomföras i samband med att verksamhetsberättelsen skrivs för år 2007. Dessa specialistfunktioner kommer förslagsvis att utföras vid Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Det är angeläget att de *lokaler som blir lediga* genom den nya organisationen, ska nyttjas på bästa möjliga effektiva sätt för annan verksamhet eller avvecklas.

Vad gäller *sekretessfrågor och andra juridiska frågor* behöver detta ses över. Det kommer att bli nödvändigt att organisera delegationen så att handläggare vid Östermalms stadsdelsförvaltning kan fatta beslut som gäller invånare vid Norrmalms respektive Kungsholmens stadsdelsförvaltningar och vice versa. Det blir också viktigt att *samla och redovisa statistik* för att följa ärendeutvecklingen vid respektive stadsdelsförvaltning.

För att arbetet ska fungera effektivt är det nödvändigt och mycket angeläget med *ett nära och gott samarbete* mellan de arbetsledare som kommer att ansvara för de olika verksamheterna. Ett gott samarbete mellan arbetsledare kommer också att underlätta och prägla samarbetet mellan handläggare som tidigare arbetat i olika förvaltningar, vilka kan ha arbetat utifrån olika kulturer vad gäller det sociala arbetet och handläggningen. Det är eftersträvansvärt att *en gemensam arbetskultur* ska utvecklas för den nya organisationen.

Vidare behöver *dokumentationen* utvecklas och *rutiner för kontroll och uppföljning* utformas för respektive verksamhet. Arbetsverksamheterna måste utveckla ett system för att snabbt tydliggöra klienternas närvaro, vilket ska meddelas enheten för försörjningsstöd som handlägger utbetalning av bidrag efter närvarokontroll.

Kommande bemanning

Antalet socialsekreterare på Enheten för försörjningsstöd vid de tre förvaltningarna är idag 20, från och med 2007-04-01 kommer de att vara 19. Den nya organisationen innefattar 16 socialsekreterare, 6 bidragshandläggare och 3 administrativa assistenter.

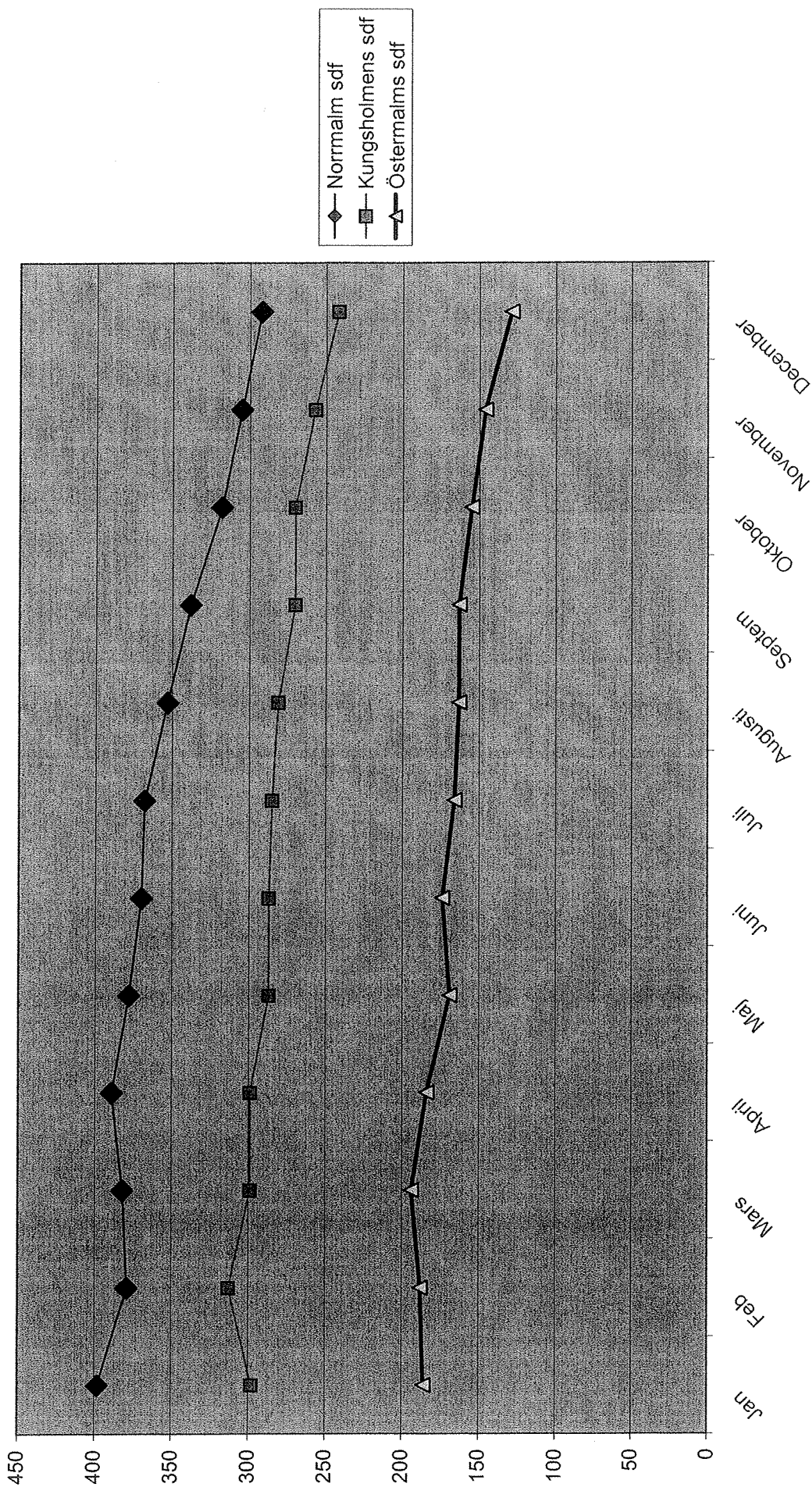
Förslag till beslut

Förvaltningarna föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förslaget till utökat samarbete inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och för specialistfunktioner mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

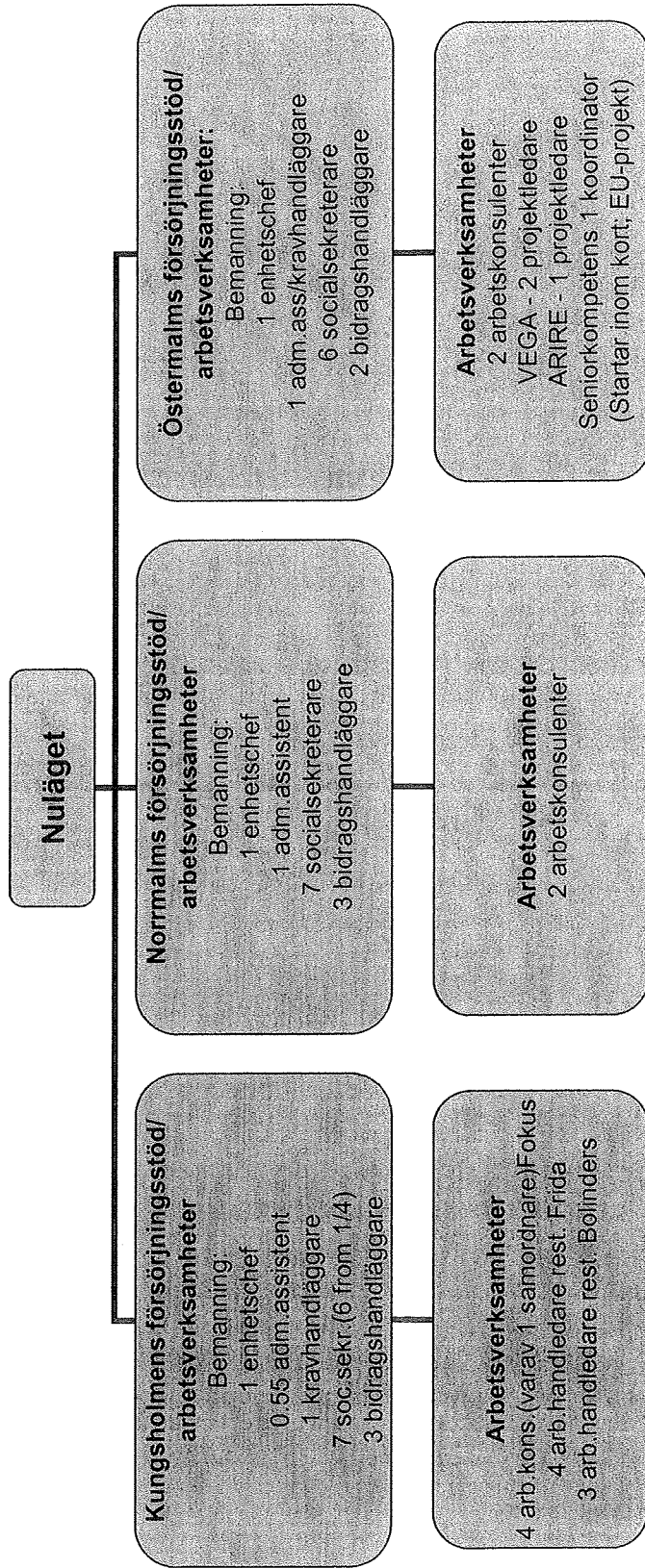
Bilagor

- 1) Diagram över antalet bidragshushåll för norra innerstaden januari – december 2006.
- 2) Organisationsschema nuvarande organisation
- 3) Organisationsschema nuvarande bemanning
- 4) Organisationsschema föreslagen organisation och bemanning.

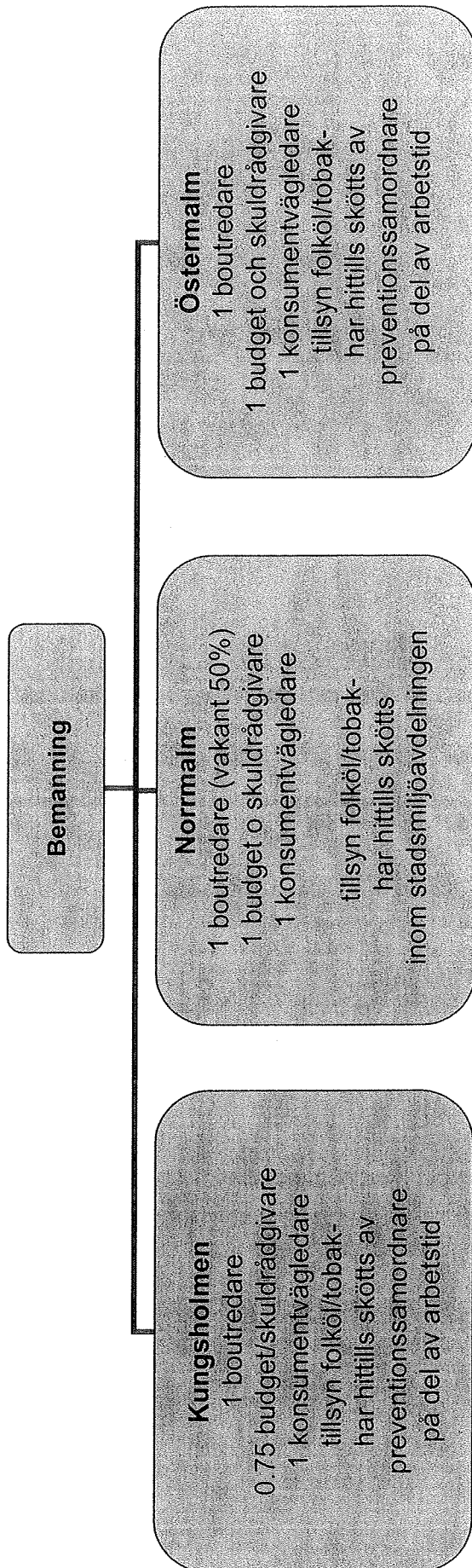
Antal bidragshushäll per månad 2006

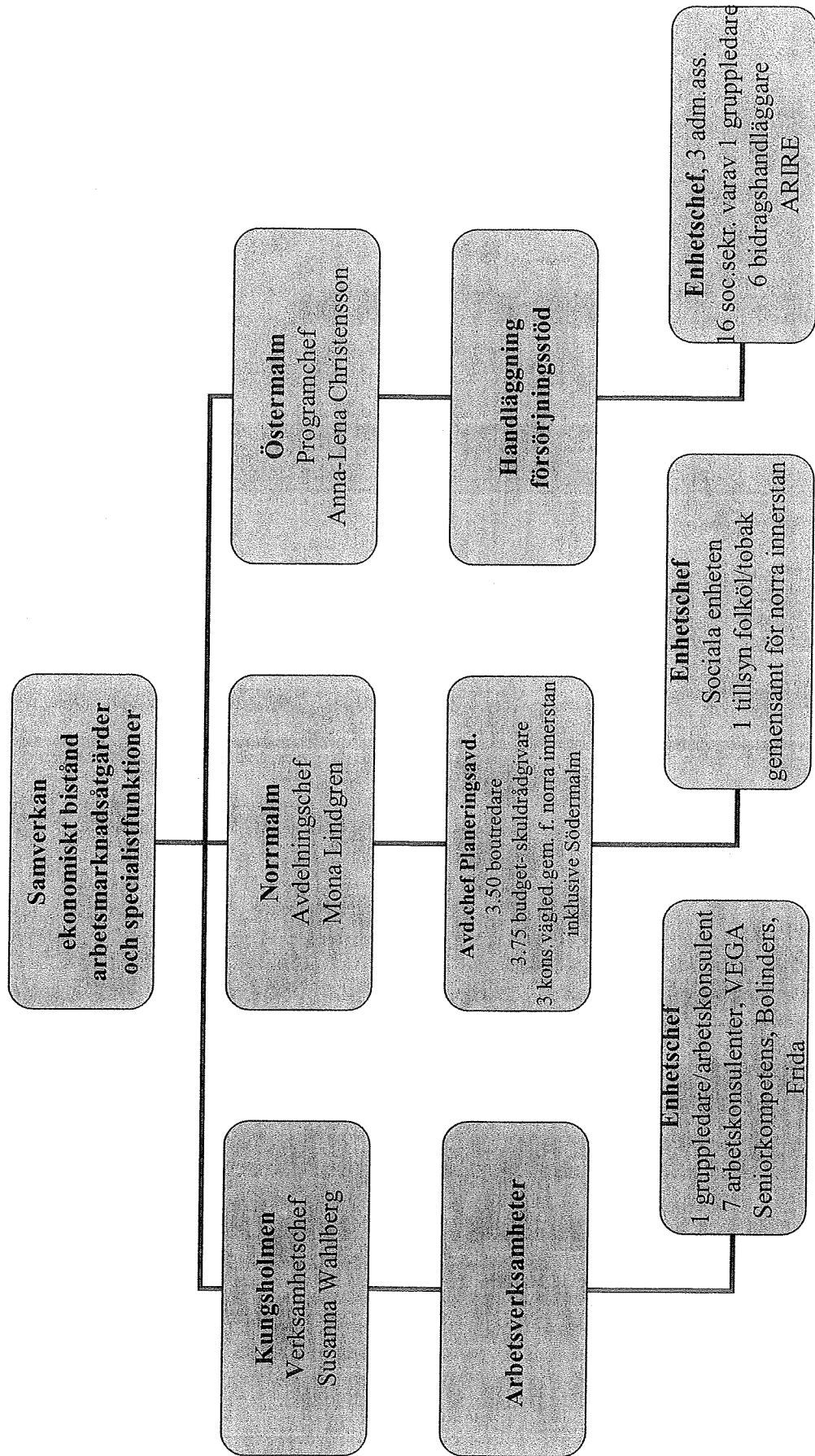
Samverkan ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och specialistfunktioner

Bemanning idag budget-skuldrådgivning, konsumentvägledning, boutredning, tillsyn folköl/tobak

Förslag ny organisation

Stadsdelsnämndernas uppgifter

Till stadsdelsnämndernas ansvarsområden hör kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, fritids- och kulturverksamhet samt barn- och ungdomsverksamhet. Vidare ingår i stadsdelsnämndernas ansvarsområde lokalt stadsmiljöarbete, mottagning och introduktion av flyktingar, drift och investeringar för park- och naturområden, viss tillsynsverksamhet, konsumentvägledning, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder.

Ansvar för grundskola, skolbarnomsorg, obligatorisk särskola och mellanstadieverksamhet flyttas fr.o.m. halvårsskiftet 2007 från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Vidare överflyttas ansvaret för drift och underhåll av gator samt enklare bygglov och markkupplåtelser till trafik- och renhållningsnämnden fr.o.m. den 1 januari 2007.

Fr.o.m. år 2007 minskas antalet stadsdelsnämnder från 18 till 14 genom att befintliga stadsdelsnämnder går samman. De nya nämnderna utses fr.o.m. den 1 januari 2007 medan den nya förvaltningsorganisationen formellt tas i drift den 1 juli 2007. De nya stadsdelsnämnderna anvisas budget för respektive stadsdelsförvaltning och ansvarar för att den gamla och den nya organisationen rymms inom ramen för nämndens totala budget för 2007.

De nya nämnderna upprättar verksamhetsplaner för de två förvaltningar var för sig inom ramen för nämndens totala budget. Verksamhetsplanerna ska vara avstämningsbara per den 30 juni 2007 och ett delårsbokslut ska upprättas.

Avstämning ska göras av ekonomiskt resultat för verksamhet som flyttas mellan förvaltningar per den 30 juni. Tekniska anvisningar för denna hantering lämnas senast i samband med tertialrapport 1 2007.

De nya nämnderna ska anmäla sina verksamhetsplaner avseende det andra halvåret senast den 31 maj 2007 till kommunstyrelsen.

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Driftverksamhet				
Anslag för nämndens verksamhet				
Kostnader (-)	-19 881,8	-17 004,2	-13 991,1	-13 979,7
Drift och underhåll	-19 856,4	-16 968,8	-13 949,6	-13 933,2
Avskrivningar	-10,2	-14,5	-17,3	-19,1
Internräntor	-15,2	-20,9	-24,2	-27,4
Intäkter	503,7	760,4	700,8	700,8
Netto	-19 378,1	-16 243,8	-13 290,3	-13 278,9
Anslag för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder				
Kostnader (-)	-1 282,6	-1 188,6	-1 183,6	-1 183,6
Intäkter	-1 341,3	-1 246,3	-1 241,3	-1 241,3
	58,7	57,7	57,7	57,7
Summa stadsdelsnämnder - netto	-20 660,7	-17 432,4	-14 473,9	-14 462,5
Investeringsplan				
Utgifter (-)	-91,2	-71,3	-73,4	-78,8
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-91,2	-71,3	-73,4	-78,8

Befolkningsprognos

Ålder	Prognos 2007	Prognos 2009	Differens	Differens i %
0-5	57 817	59 188	1 371	2,4%
6-15	74 208	74 076	-132	-0,2%
16-64	545 826	556 569	10 743	2,0%
65-79	70 688	75 361	4 673	6,6%
80-	41 835	40 277	-1 558	-3,7%
Totalt	790 374	805 471	15 097	1,9%

Källa:USK

Resursfördelningen till stadsdelsnämnderna

Resursfördelningssystemet utgår från stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar och befolkningens struktur. Det ger stadsdelsnämnderna full frihet att själva välja sin organisation. Detta innebär att stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det beräknade behovet av kommunal service och politiska målsättningar och inte till sina faktiska kostnader.

I fördelningen inkluderas samtliga löpande kostnader för att bedriva en verksamhet, dvs. både personal, lokaler, administration och övriga kostnader.

Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som två anslag. Inom ramen för respektive anslag har stadsdelsnämnderna full frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål och riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige.

Resursfördelningsmodell för individ- och familjeomsorg vuxna samt barn och ungdomar har utretts under 2006. Förslaget till nya modeller finns redovisat under individ- och familjeomsorg samt bilaga 13.

I budgeten fördelas 2,5 mnkr till Kungsholmens stadsdelsnämnd och 2,5 mnkr till Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd för ansvaret för Navigatorcentra under första halvåret. Ansvaret för frågorna övergår fr.o.m. den 1 juli 2007 till utbildningsnämnden.

Riktlinjer för internprissättning

Riktlinjer för internprissättning vid köp och försäljning av verksamheter mellan nämnderna redovisas i bilaga 7.

Förskoleverksamhet

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-2 973,0	-3 153,1	-3 153,1	-3 153,1
Kostnader (-)	-3 153,6	-3 369,5	-3 369,5	-3 369,5
Intäkter	180,6	216,4	216,4	216,4

Tilldelningen till förskoleverksamheten baseras på grundschabloner för alla barn, dessutom utgår ett socioekonomiskt belopp som fördelas utifrån stadsdelsnämndsområdenas olika socioekonomiska förutsättningar. Grundschablonen har höjts med 2 procent, vilket motsvarar ca 90 mnkr jämfört med 2006. Samtidigt har ett generellt effektiviseringskrav avseende lokaler och administration inarbetats, vilket gör att schablonen sänks med 0,4 procent. Grundschablonen för förskoleverksamhet för 2007 utgår enligt bilaga 4. I schablonen ingår statsbidragsmedel för kvalitetssäkrande åtgärder med anledning av maxtaxereformen.

Ökningen av kostnaderna för den kommunala förskoleverksamheten beror på ett större antal prestationer än föregående år samt att schablonen har höjts. Bilaga 5 visar prognos för perioden 2006-2009 för det totala antalet barn i förskoleverksamhet.

Den avgiftsfria månaden inom förskolan har tagits bort, vilket ger en ökning av intäktsbudgeten. Intäktsbudgeten för förskoleverksamhet har fördelats till stadsdelsnämnderna utifrån den beräknade, genomsnittliga taxeintäkten av föräldraavgiften. Beräkningen bygger på maj månads debitering år 2006 i respektive stadsdelsnämnd. Slutlig justering av intäktsbudgeten kommer att göras enligt maj månads debitering 2007 och regleras i samband med tertialrapport 2 för 2007.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör som mest vara 14 barn och för de äldre barnen (4-5 år) som mest 18 barn.
- Andelen förskollärare i barnomsorgen ska öka.

- Föräldrarnas valfrihet ska öka genom fler alternativ i barnomsorgen.

Tydliga mål i förskolan

Förskolan ska ges en mer pedagogisk inriktning. Stockholms stads förskoleplan utgör en viktig grund i arbetet för lek, lärande och utveckling. En ny förskoleplan ska arbetas fram för Stockholm med klara mål för verksamheten och barnens pedagogiska utveckling.

Alla barn fr.o.m. fyra års ålder ska erbjudas plats i den allmänna förskolan. Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder ger stora möjligheter till individuell utveckling. Det ger också en extra möjlighet att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med särskilt behov av stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras problem uppmärksammas tidigt i livet. Barn med svenska som andraspråk ges också en större möjlighet att lära sig svenska före skolstarten om de deltar i den pedagogiska förskolan.

Förskolan ska arbeta med att stärka alla barns identitet och självkänsla för att stimulera till fortsatt utveckling och lärande. Förskolan ska aktivt bidra till jämställdhet.

Ökad valfrihet

Föräldrarnas val och önskemål ska styra inriktningen och utbudet av barnomsorg i Stockholm. Under mandatperioden genomförs en rad viktiga reformer för att öka föräldrarnas inflytande och för att bredda utbudet av barnomsorgsformer.

En kommunal förskolepeng införs fr.o.m. den 1 januari 2008 för att öka föräldrarnas inflytande över valet av barnomsorg. Systemets utformning utreds under 2007. Utredningen ska beakta möjligheten att införa deltidsförskola och deltidstaxa.

Staden ska stimulera framväxten av privata alternativ inom barnomsorgen, såväl fristående förskolor som familjedaghem. Familjedaghemmen är viktiga för att göra valfriheten så stor som möjligt.

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående alternativ. Staden ska också aktivt uppmuntra personal som vill ta över kommunala verksamheter genom avknoppning. Lika villkor ska råda mellan kommunala och enskilda alternativ.

Ett kommunalt vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm. Ansvaret för införandet ligger på kommunstyrelsen.

Ett så kallat tvåfamiljssystem utreds för att ytterligare öka föräldrars valfrihet.

Föräldrar ska ha möjlighet att via Internet ansöka om barnomsorg, söka information om och jämföra olika alternativ, anmäla sig till önskad omsorgsform och kunna följa platstillgång och antagning. Nyblivna och nyinflyttade föräldrar

ska erhålla information om omsorgsformer och kunna anmäla sitt framtida behov av barnomsorg.

Kommunstyrelsen ska

- garantera fristående förskolor lika villkor som verksamheter i egen regi
- möjliggöra avknoppning av kommunala verksamheter.

Antal barn i barngrupperna

Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör inte vara fler än 14 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 18 barn. Ytterligare färre barn i grupperna är positivt.

Stockholms stad måste klara att upprätthålla barnomsorgsgarantin. De föräldrar som inte får barnomsorg inom tre månader ska kompenseras. Frågan ska ingå i stadens övergripande utredning om tjänstegarantier som påbörjas 2007.

Stadsdelsnämnderna ska

- arbeta för att begränsa antalet barn i förskolans barngrupper till som mest 14 barn i småbarnsgrupp och 18 barn i grupperna med de äldre barnen
- upprätthålla barnomsorgsgarantin.

Personal, ledarskap och kompetensutveckling

I takt med att förskolan får ett större pedagogiskt ansvar än tidigare är det viktigt att det är utbildad personal som har huvudansvaret för verksamheten. Andelen förskollärare i förskolan ska öka. Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Barnskötarna har en viktig roll att spela i förskolans verksamhet, inte minst när det gäller omsorgen om de små barnen.

Satsning på kompetensutveckling är viktigt för att stärka förskolans verksamhet. Staden ska arbeta för att kontinuerligt erbjuda förskolans personal möjlighet till kompetensutveckling.

För att trygga en fortsatt personalförsörjning ska staden erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.

Förskolan ska tillsammans med föräldrarna lägga grunden till flerspråkighet för barn med ett annat modersmål än svenska. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens kring barns språkutveckling.

Kommunstyrelsen ska

- möjliggöra och uppmuntra fortsatt kompetensutveckling av förskolans personal.

Samverkan och inflytande

Övergången från förskola till skola ska innefatta dokumentation av vad förskolan har arbetat med, barnets behov och lärande. Övergången ska vara planerad och alla föräldrar bör uppmuntras att delta vid överlämnande samtal mellan

förskola och skola. Förskolan ska ha en god kommunikation med föräldrarna och vara lyhörd för deras önskemål.

Planering, uppföljning och utvärdering

Det är viktigt att förskolan utvecklar kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att förskolorna följer upp, utvärderar och analyserar sin verksamhet i enlighet med kvalitetssystemet. Resultaten från inspektion och brukarundersökningar för både kommunala och enskilda anordnare ska göras tillgängliga för föräldrar och medborgare.

Gemensamt kösystem för förskolan

En utredning tillsätts om möjligheterna till ett gemensamt kösystem med gemensamma köregler för all förskoleverksamhet i staden. I samband med detta utreds också möjligheterna för fristående verksamheter att ingå i ett gemensamt kösystem och därmed omfattas av barnomsorgsgarantin.

Lokalförsörjning

Stadens prognoser visar på ett ökat antal barn under de kommande åren. Detta tillsammans med ambitionen att minska barngruppernas storlek i förskolan innebär att det under kommande år kommer att finnas ett betydande behov av nya förskolelokaler. Fortsatt utbyggnad av förskolan ska ske. Utbyggnaden ska ske genom nybyggnation eller genom att befintliga enheter expanderar.

Staden ska skapa incitament för en fortsatt utbyggnad genom stimulansbidrag för nya förskolelokaler som medför en utökning av platsantalet. Det stimulansbidrag som beslutats av kommunfullmäktige och utgått under 2006 ska utgå även 2007. Staden ska därför göra avsättningar i bokslutet på 300,0 mnkr.

Fristående alternativ ska ges möjlighet att ta över befintliga lokaler som lämnas och erbjudas möjlighet att komma in i nytillkommande lokaler.

Den kraftiga utbyggnaden av förskolan leder till fortsatta behov av nybyggnation och förhyrning av nya lokaler för förskoleverksamhet. För nya avdelningar och verksamheter leder detta ofta till höga hyreskostnader. Utöver stadens stimulansbidrag för nya förskolelokaler utgår därför även under 2007 ett särskilt bidrag för höga hyror. För förskolor med hyror som överskrider 1 644 kronor per kvadratmeter utgår bidrag med 50 procent av den del av hyran som överskrider taket. Bidraget ska bestå även under 2008, nivån utreds under 2007.

Stadsdelsnämnderna ska

- samverka med utbildningsnämnden kring ett effektivt lokalutnyttjande i förskola och grundskola.

Grundskola och skolbarnsomsorg

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Grundskola

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-4 891,7	-2 417,6	0,0	0,0
Kostnader (-)	-4 891,7	-2 417,6	0,0	0,0
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0

Tilldelningen till grundskolan baseras på grundschabloner för alla barn. Grundschablonen för grundskola utgår enligt bilaga 4. Dessutom höjs skolpengen med ytterligare ca 50 mnkr genom att resurser överförs från grundschablonen till skolpengen. Därutöver utgår ett socioekonomiskt belopp som fördelas utifrån stadsdelsnämndernas olika socioekonomiska förutsättningar. Schablonen för grundskolan har höjts med i snitt 2 procent, fr.o.m. 1 januari och med 2 procent ytterligare från 1 juli, vilket motsvarar sammantaget ca 138 mnkr jämfört med 2006. Ett ändrat ansvarsförhållande gällande idrottshallar medför att idrottsnämnden övertar vissa kostnader. Det socioekonomiska tillägget kvarstår oförändrat och höjs inte i samband höjningen av grundschablonen.

Tabell över skolpeng 2007, samt procentuell förändring jämfört med 2006

Skolår	Peng 2006	Peng 1/1 2007	Procentuell förändring 1/1 2007 jmf 2006.	Peng 1/7 2007	Procentuell förändring 1/7 2007 jmf 2006
År 0-3	37 590	39 360	+ 4,7 %	40 210	+ 7,0 %
År 4-6	42 390	44 250	+ 4,4 %	45 080	+ 6,3 %
År 6-9	47 050	49 120	+ 4,4 %	50 030	+ 6,3 %

De kommunala skolornas frihet och ansvar ska stärkas. När stadens skolverksamhet har överförts från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden ska en större del av skolornas resurser fördelas direkt till skolorna genom en höjd skolpeng. Redan innan överföringen är genomförd ska en ökad del av resurserna gå direkt till den enskilda skolan genom att skolpengens andel av skolans resurser höjs.

Minskningen av kostnaderna under stadsdelsnämnderna för kommunala grundskolor beror i huvudsak på att budgeten fr.o.m. den 1 juli 2007 förs över till utbildningsnämnden men även på minskade prestationer. Bilaga 5 visar prognosen för det totala antalet barn i grundskola perioden 2006-2009.

Alla skolor ska vara fria och självständiga. I en målstyrd verksamhet är det de professionella, det vill säga rektorer och lärare, som ska avgöra hur målen ska nås. Därför ska ansvaret för de kommunalt drivna grundskolorna och särskolan flyttas från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden.

Organisationen på utbildningsförvaltningen utreds och den nya organisationen införs fr.o.m. den 1 juli 2007. Målet är att utbildningsnämnden efter ansvarsomfördelningen ska kunna fungera som skolstyrelse för stadens skolväsende och fristående förskolor. Nämnden bör också kunna ges det övergripande ansvaret för styrning och uppföljning.

Rektor och skolledningen spelar en avgörande roll för skolans pedagogiska utveckling. I dag tvingas många rektorer vara betydligt mer av byråkrater än pedagogiska ledare i skolan. En pedagogisk ledare ansvarar för skolans resultat samt för uppföljning och åtgärder för att förbättra resultatet. Rektors roll ska förtydligas. Rektorer i grundskolan ska anställas med tidsbegränsade förordnanden, enligt samma princip som för gymnasierektorer.

Stockholms skolplan ska revideras. I avvaktan på en ny, reviderad skolplan gäller 2000 års skolplan "Ny kurs för Stockholms skolor" och ersätter därmed nu gällande skolplan från 2004. I de fall där 2000 års skolplan står i konflikt med budget 2007 gäller vad som anges i budgeten.

Skolbarnsomsorg

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-700,5	-376,0	0,0	0,0
Kostnader (-)	-808,2	-435,6	0,0	0,0
Intäkter	107,7	59,6	0,0	0,0

Tilldelningen till skolbarnsomsorgen baseras på grundschabloner för alla barn. Dessutom utgår en tilläggschablon för särskoleelever som tidigare ingått i budgeten för särskolan. Ett generellt effektiviseringskrav avseende lokaler och administration har inarbetats. Schablonen för skolbarnsomsorg utgår enligt bilaga 4. I schablonen ingår statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder med anledning av maxtaxereformen.

Minskningen av kostnaderna under stadsdelsnämnderna för skolbarnsomsorg beror i huvudsak på att budgeten fr.o.m. den 1 juli 2007 överförs till utbildningsnämnden. Bilaga 5 visar prognosen för det totala antalet barn i skolbarnsomsorg perioden 2006-2009.

Intäktsbudgeten för skolbarnsomsorg har fördelats till stadsdelsnämnderna utifrån den beräknade, genomsnittliga taxeintäkten av föräldraavgiften. Beräkningen bygger på maj månads debitering år 2006 i respektive stadsdelsnämnd. Slutlig justering av intäktsbudgeten kommer att göras enligt maj månads debitering 2007 och regleras i samband med tertialrapport 1 för 2007.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Skolans huvuduppgift ska vara att förmedla kunskap.
- Andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet ska öka jämfört med föregående läsår.
- En omfattande satsning på läsning ska genomföras i lågstadiet.
- Elevernas kunskaper ska utvärderas tidigare genom prov, skriftliga omdömen och betyg.
- Skolket i grundskolan ska minska jämfört med föregående läsår.
- Lärarnas befogenheter att ingripa mot oordning och kränkningar ska öka och tydliggöras.
- Mobbning ska minska genom ett stadsövergripande arbete och likabehandlingsplaner på alla skolor.
- Läraryrkets status och attraktionskraft ska höjas.
- Stockholms stad ska endast tillsvidareanställa behöriga lärare.
- Skolpengens andel av grundschablonen ska uppgå till minst 70 procent.
- Alla elever i skolår F-6 ska erbjudas en stimulerande och trygg skolbarnsomsorg.

Skolans uppdrag

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina egna liv.

Tolerans, förståelse för olikhet och respekt för andra ska präglade skolans vardag. Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Vårt kulturarv erbjuder verktyg att förstå, ifrågasätta, påverka och se på samhället ur nya perspektiv. En god förankring i den egna kulturen gör det också lättare för människor att med öppet sinne möta människor från andra kulturer.

Den oberoende skolinspektionen ska utvecklas. Varje skola, såväl kommunal som fristående, ska granskas på ett likvärdigt sätt. Stor vikt ska läggas vid kunskapsförmedling, resultatuppföljning och betygssättning. En rättvis betygssättning är viktig, samma kunskaper ska inte bedömas annorlunda vid olika skolor. Regelbundna brukarundersökningar ska genomföras och resultaten publiceras.

Stadsdelsnämnderna ska

- underlätta överföringen av ansvaret för grundskolan och skolbarnsomsorgen till utbildningsnämnden.

Särskild satsning på skolår 0-3

En särskild satsning på de första skolåren genomförs. Det är inte acceptabelt att elever lämnar skolår 3 utan att kunna läsa, skriva och räkna, och att elever kan gå ut grundskolan utan att grundläggande läs- och skrivsvårigheter upptäcks och åtgärdas. Alla elever med särskilda svårigheter i svenska och matematik ska få tillgång till det stöd som behövs. Elever med allra störst hjälpbehov ska också i sista hand erbjudas möjligheten att gå en extra termin eller ett extra skolår för att kunna uppnå goda kunskaper i matematik och svenska.

Lika möjligheter

Frihet att välja skola ska omfatta alla, även barn med behov av särskilt stöd. I avvaktan på utredningen om konsekvenser av ett förändrat resursfördelningssystem ska det socioekonomiska tillägget kvarstå oförändrat.

Valfrihet i skolan

Rätten att välja skola och förekomsten av friskolor har bidragit till en positiv utveckling av skolväsendet som helhet. Nya undervisningssätt utvecklas och föräldrarna blir mer delaktiga och engagerade i skolan. Friskolor fyller en viktig funktion som komplement och konkurrent till det kommunala skolväsendet. Mångfalden av arbetsgivare ger fler utvecklingsmöjligheter för lärare och skolledare. Full etableringsfrihet för friskolor ska råda. Staden ska varken gynna sina egna skolor eller friskolor, utan likvärdiga villkor ska råda.

Webblösningar skapar snabb och smidig informationstillgång. Många tjänster utförs i dag nästan uteslutande via Internet. För att förenkla för föräldrar och elever ska en gemensam webbportal för skola och barnomsorg skapas. Via portalen ska det vara möjligt för föräldrar och elever att få bättre information om skolor och att söka till skolor och program.

Svenska är skolans viktigaste ämne

Grundskolans viktigaste uppgift är att lära alla elever läsa, skriva och räkna. Dessa baskunskaper är avgörande för elevernas förmåga att tillgodogöra sig övrig undervisning i skolan. Det är dags att skolan får fokusera på baskunskaperna.

Svenska är skolans viktigaste ämne. Det finns ett starkt samband mellan läsförmåga och elevens förmåga att klara andra skolämnen. Läsning stärker såväl språkförståelse som fantasi och boken är viktig i skolans arbete. Kursplanens mål i ämnet svenska är därför viktigare än de andra målen.

I ett mångkulturellt samhälle blir kittet som det svenska språket och litteraturen utgör allt viktigare. Att behärska svenska språket i tal och skrift är helt avgörande för inte hamna utanför vår sociala gemenskap. Gedigna kunskaper i svenska är det bästa bidrag skolan kan ge för att hjälpa nya svenskar att integreras i samhället.

Satsa på läsningen

Läsning är grunden för allt lärande. Den som inte lär sig läsa under de första skolåren riskerar att misslyckas i många andra ämnen. Det faktum att många

elever aldrig lär sig läsa och skriva i skolan är ett stort svek mot våra unga. Men läsning innebär mer än bara ett verktyg för att tillgodogöra sig kunskaper. God läskunnighet är också en nyckel till skönlitteraturens och humaniorans värld. Läsning bidrar också till ökad förståelse för omvärlden, stilistisk utveckling och en förmåga att tänka i nya och oväntade banor. Enligt internationella jämförelser och Skolverkets egna utvärderingar har svenska skolelevers läsförmåga tyvärr försämrats under de senaste tio åren.

En omfattande lässatsning genomförs därför de första skolåren med läsutvecklingsscheman (LUS) på alla skolor. Resultaten ska också samlas in av staden för att kunna mäta elevernas läsutveckling över tid.

Skolbiblioteken spelar en viktig roll för en förbättrad läskunnighet. Skolbiblioteken ska utvecklas och skolbibliotekariernas kunskap och engagemang ska tas tillvara. De bör vara en naturlig del av skolans svenskundervisning.

Matematik och NO

Matematik och NO är centrala ämnen. För att locka fler ungdomar att välja naturvetenskapliga och tekniska utbildningar krävs god undervisning i matematik och NO. Skolor ska få en ökad möjlighet att profilera sig inom dessa ämnen. Regeringen har aviserat en särskild satsning på fortbildning för lärare inom matematik och andra naturvetenskapliga ämnen, vilket gagnar Stockholms skolors matematik- och NO-undervisning.

Våga utvärdera eleverna tidigare

Målet för skolpolitiken ska vara att ingen elev lämnar grundskolan utan grundläggande kunskaper. Då krävs att kunskapsmålen görs tydliga, kontrolleras med utvärderingar, kommuniceras med hemmen och att elever stöttas med extra insatser där sådana behövs.

Skriffliga omdömen fr.o.m. skolår 1 ska återinföras fr.o.m. höstterminen 2007. I avvaktan på riksdagsbeslut som ger möjlighet till obligatoriska skriftliga omdömen, ska alla föräldrar erbjudas skriftlig information om sina barns kunskapsutveckling. Informationen ska vara utformad på ett sätt som underlättar avstämning och resultatuppföljning.

För att upptäcka elever med behov av extra stöd är det viktigt att regelbundet utvärdera kunskapsresultaten, och att utvärderingen görs redan under de första skolåren. Elevernas kunskaper i svenska ska utvärderas genom nationella prov redan fr.o.m. skolår 3. Därutöver ska ett stockholmsprov i matematik införas. I avvaktan på regeringsbeslut om införandet av nationella prov har varje skola ett stort ansvar för adekvat resultatuppvärdering och uppföljning.

Betyg sänder en tydlig signal till skola och föräldrar om elevers kunskapsutveckling och stödbehov. Riksdagen bör fatta beslut om att införa betyg redan fr.o.m. skolår 6. För att ge mer rättvisande betyg bör även betygsskalan ges fler steg.

Individuella handlingsplaner är särskilt viktiga för elever som löper risk att inte nå skolans mål.

Stadsdelsnämnderna ska

- erbjuda alla föräldrar skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling från första klass inför höstterminen 2007.

Trygghet och arbetsro

Lugn och arbetsro är en förutsättning för lärande. Ordning och arbetsro i skolan ges högsta prioritet. Det är alltid eleverna som har svårast i skolan som förlorar om det är stökigt under lektionerna. Skolan ska vara en säker plats där alla känner sig trygga.

Lärarna måste få de verktyg som krävs för att skapa en trygg arbetsmiljö. Alla skolor ska ha tydliga ordningsregler som är väl förankrade hos elever, lärare och föräldrar. I avvaktan på riksdagsbeslut om ökade disciplinära befogenheter ska lärare ges ett tydligt mandat att agera för en bättre ordning i klassrummen. En plan tas fram där det tydligt framgår vilka sanktionsmöjligheter lärare och skolledare har att komma till tillrätta med elever som kränker klasskamrater.

Förebyggande åtgärder som en välfungerande elevvård bestående av skolkuratorer, psykologer och skolsköterskor ska finnas på alla skolor. Som sista utväg måste skolan ha befogenhet att vidta vissa åtgärder mot stökiga elever. Skriftlig varning, föräldrasamtal och en kortare tids avstängning är några exempel på sådana åtgärder. Olovlig frånvaro ska redovisas i elevernas terminsbetyg och kommuniceras snabbt och direkt med föräldrarna. Allvarliga brott i skolan ska alltid polisanmälas.

Ytterligare åtgärder för att bidra till trygghet och arbetsro i skolan ska utredas.

Mobbning är ett av de värsta uttrycken för bristande respekt för andra människor. Det är viktigt att alla i skolan tydligt visa att mobbning aldrig kommer att accepteras. En stadsövergripande policy mot mobbning tas fram och krav ställs på likabehandlingsplaner mot mobbning på alla skolor. Staden ska använda sig av åtgärdsprogram som har dokumenterat positiv effekt mot mobbning. Som sista åtgärd måste en lagändring ske så att mobbade elever, även mot föräldrarnas vilja, ska kunna flyttas från skolan.

När den grova brottsligheten kryper nedåt i åldrarna får det allt större konsekvenser för skolan. Skolan måste vara en trygg plats för elever och personal. En ung tonåring som begår ett grovt brott är i stort behov av snabba och tydliga insatser från socialtjänsten. Inrättandet av en skolakut dit elever under 15 år som begått grova brott omedelbart kan hänvisas ska utredas.

Rektors ansvar för skolans säkerhet måste tydliggöras. Skolan är inte en allmän plats och ytterst är det rektor som avgör vilka som har tillträde till skolan. Åtgärder för att öka säkerheten på särskilt utsatta skolor ska utredas.

Många undersökningar har visat att en av de viktigaste riskfaktorerna bakom våldsbrott senare i livet är att barn har en tidig debut av kriminalitet, droger och alkohol. Andelen elever som i tidig ålder har varit berusade eller använt narkotika ökar. Detta riskerar att medföra allvarliga hälsorisker för våra ungdomar samtidigt som det kan få allvarliga konsekvenser för både individ och samhälle. Nolltolerans ska införas mot våld, alkohol och droger i stadens skolor.

Höj läraryrkets status

Läraren är elevernas viktigaste resurs. Ingen annan faktor är tillnärmelsevis så viktig för skolans kvalitet som en kompetent lärarkår. I samma takt som bildning och kunskap har nedvärderats i Sverige har läraryrkets status sjunkit. Skolk, svordomar och störningar i klassrummet är vanligare i Sverige än i något annat västland. Läraryrkets attraktionskraft ska höjas. Det krävs en rad åtgärder för att fler ska välja att utbilda sig till lärare och för att behålla de som redan finns inom stadens skolväsende. Kompetensutveckling kommer att genomföras med av regeringen aviserade medel.

Välutbildade, behöriga och engagerade lärare är grunden för en skola med goda resultat och god studiemiljö. Men utan en högre status, fler karriärvägar och starkare attraktionskraft blir det svårt att rekrytera kompetenta lärare. I takt med pensionsavgångar ökar behovet av nya lärare i grund- och gymnasieskolan. Ungefär hälften av Stockholms gymnasielärare kommer att gå i pension inom tio till femton år. Samtidigt går nyrekryteringen trögt.

Lektorat är en viktig karriärväg för lärare som tyvärr nästan har försvunnit i dag. Under den förra borgerliga mandatperioden påbörjades en nysatsning på lektorat, som tyvärr inte fullföljdes under den senaste mandatperioden. Stockholms stad ska delta i den av regeringen aviserade satsningen på lektorat.

I dag finns det få andra möjligheter för en lärare som vill göra karriär än att bli rektor. Det måste finnas andra karriärvägar. Äldre lärare ska kunna arbeta som mentorer och handleda yngre lärare. Huvudlärar- och ämnesansvar samt funktionen som pedagogisk ledare på skolan är andra tänkbara karriärvägar. Tjänster som huvudlärare i svenska ska inrättas som ett första steg.

Stockholms stad ska uppvakta regeringen om att inrätta en fristående lärarutbildning i Stockholm. Inte bara lärarhögskolan utan även stadens övriga lärosäten bör kunna utexaminera lärare.

Många lärare är i dag obehöriga. Genom kompetensutveckling och validering ska obehöriga lärare ges möjlighet att bli behöriga. I avvaktan på en skärpt lagstiftning ska staden sträva efter att endast tillsvidareanställa behöriga lärare.

Elevhälsa

Skolan ska ha ett kontinuerligt hälsofrämjande arbete som bygger på att alla verksamma i skolan är delaktiga och tar ansvar. Elevhälsoarbetet ska vara förebyggande och integreras i skolans alla verksamheter. Elevhälsoarbetet ska skapa tillit till den egna förmågan utifrån de olika förutsättningar och behov eleverna har.

Många barn och ungdomar är psykiskt utsatta. Ett annat ökande problem är fetma bland unga. Detta ska uppmärksammas inom elevhälsoarbetet. Fysisk aktivitet motverkar övervikt. Skolidrotten ska fokusera på fysisk aktivitet, inte teori.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgens huvuduppgift är att ge omsorg om yngre grundskoleelever vid sidan av skolundervisningen. Skolbarnsomsorgen och dess personal är en viktig del av stadens skolor. De ger barn i de lägre skolåren tillgång till meningsfull och utvecklande verksamhet i anslutning till skolan. Målet bör vara en långtgående lokal- och verksamhetsmässig integration mellan skolan och skolbarnsomsorgen. Verksamheten ska också fungera som ett stöd för att uppnå skolans mål.

På de skolor som har efterfrågan på skolbarnsomsorg för äldre barn finns i dag väl fungerande fritidsverksamheter, ofta med en stark föräldramedverkan. Verksamheten kan bedrivas både i kommunal och fristående regi. Alla elever i skolår 4-6 ska erbjudas mellanstadieverksamhet.

Lokalförsörjning

Barn- och elevantal förändras över tiden. En ökad effektivitet och ett över tiden flexibelt lokalutnyttjande ska ske i alla lokaler inom de pedagogiska verksamheterna.

Stadsdelsnämnderna ska

- verka för en ökad lokal- och verksamhetsmässig integration mellan grundskolan och skolbarnsomsorgen.

Särskola

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-261,3	-112,0	0,0	0,0
Kostnader (-)	-261,3	-112,0	0,0	0,0
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0

Tilldelningen till den obligatoriska särskolan baseras på en schablon för undervisning som har fördelats till den stadsdelsnämnd där eleven har sin skolgång. Dessutom utgår en schablon för skolskjuts som har fördelats till hemstadsdelsnämnden. Tilläggschablonen för särskolan har höjts med 3,7 procent, vilket motsvarar ca 10 mnkr jämfört med 2006. Samtidigt har ett generellt effektiviseringskrav avseende lokaler och administration inarbetats, vilket medför att tilläggschablonen sänkts med 0,7 procent. Grundsablonen har höjts med i

snitt ca 2 procent fr.o.m. 1 januari och ytterligare 2 procent fr.o.m. den 1 juli, vilket motsvarar sammantaget ca 2 mnkr. Tilläggschablonen för skolbarnsomsorg för särskoleelever har flyttats och ingår fr.o.m. 2007 i budgeten för skolbarnsomsorg. Schablonen för den obligatoriska särskolan utgår enligt bilaga 4.

Minskningen av kostnaderna under stadsdelsnämnderna för den obligatoriska särskolan beror i huvudsak på att budgeten för särskolan från och med den 1 juli 2007 överförs till utbildningsnämnden. Bilaga 5 visar prognosen för det totala antalet barn i den obligatoriska särskolan perioden 2006-2009.

I avvaktan på att verksamheten överförs till utbildningsnämnden ska stadsdelsnämnderna inte fatta beslut om strukturomvandlingar som påverkar verksamheten för eleverna.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Särskoleelever ska ha samma rätt att välja skola som andra elever.
- Fler speciallärare ska anställas.
- Utbildningen i särskolan ska vara anpassad till elevens förmåga och behov av utmaningar.

En särskola för alla

Alla elever har olika behov och behöver få en utbildning som är anpassad just för dem. Det är först då som alla ges lika chanser. Alla barn med utvecklingsstörning ska även i fortsättningen kunna välja den gemenskap och specialistkompetens som särskolan erbjuder. För många barn med utvecklingsstörning är särskolan den bästa chansen till en bra utbildning.

Naturligtvis är det viktigt att kontakten mellan barn med och utan utvecklingsstörning utvecklas, både i skolan och i resten av samhället, men det får inte ske till priset att de utvecklingsstörda barn förlorar rätten till en utbildning som är anpassad efter deras behov.

Elever med utvecklingsstörning som vill gå i grundskola ska självklart få göra det, men väldigt många skulle riskera att få det sämre om de tvingades gå i grundskolan. Därför måste familjer med barn med utvecklingsstörning alltid ha möjlighet att välja särskolan. Elever i särskolan ska självklart även ha samma rätt som andra elever att välja skola.

Skolplanens mål omfattar också särskolan. Mål för grundskolan för budgetåret 2007 gäller således även den obligatoriska särskolan. Rektor ansvarar för uppföljning, resultatanalys och utveckling på samma sätt som i övrig skolverksamhet. När hela ansvaret för båda skolformerna är samlat till en och samma skollledning ökar möjligheter och incitament att för elevernas skull öka den lokal- och verksamhetsmässiga integrationen. Elever i särskolan ska få möjlighet att, vid tillfällen som är lämpliga, delta i undervisning tillsammans med grundskolans elever.

Ansvar för särskolan ska flyttas från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden från och med 1 juli 2007.

Särskoleelever har samma rätt att välja skola som andra elever. Dagens svårigheter att välja skolor utanför det egna stadsdelsnämndsområdet kommer att minska när ansvaret för särskolan flyttas från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Detta säkerställer att alla elever i särskolan behandlas likvärdigt oavsett var i staden de är bosatta.

Utbildade speciallärare och specialpedagoger är mycket viktiga för en välfungerande särskola. Stockholms stad måste arbeta aktivt för att öka andelen speciallärare och specialpedagoger med pedagogisk utbildning i särskolan.

Utbildningen i särskolan ska vara anpassad till elevens förmåga och behov av utmaningar.

Lokal- och verksamhetsmässig integration med grundskolan ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnderna ska

- erbjuda alla elever i särskolan de insatser som krävs för att var och en på ett fullgott sätt ska kunna delta i skolverksamheten
- underlätta överföringen av ansvaret för särskolan till utbildningsnämnden.

Verksamhet för barn och ungdom

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-539,2	-503,4	-471,4	-471,4
Kostnader (-)	-539,2	-503,4	-471,4	-471,4
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0

Budgeten för 2007 minskar med 35,8 mnkr jämfört med 2006. Minskningen beror på att medel för mellanstadieverksamhet överförs till utbildningsnämnden fr.o.m. 1 juli 2007 samt på ett effektiviseringskrav avseende lokaler och administration.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Staden ska tillhandahålla god fritidsverksamhet för barn och ungdomar.
- Kolloverksamhet ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna.

Staden ska i samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga. Kollo och öppen förskola är exempel på kommunala verksamheter som uppskattas och efterfrågas av barn, ungdomar och föräldrar.

Mellanstadieverksamhet

Staden ska tillhandahålla god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. 10-12-åringar har olika förutsättningar för sin fritid. Det finns många unga som inte deltar i exempelvis Kulturskolans eller idrottsrörelsens aktiviteter. Verksamheten kan bedrivas både i kommunal och fristående regi. Alla elever i skolår 4-6 ska erbjudas mellanstadieverksamhet. Medel för verksamheten har för stadsdelsnämnderna beräknats uppgå till 32,0 mnkr för första halvåret 2007. Fr.o.m. den 1 juli 2007 övertar utbildningsnämnden ansvaret för verksamheten.

Stadsdelsnämnderna ska

- samarbeta med Kulturskolan, idrottsrörelsen och andra ideella organisationer kring mellanstadieverksamheten.

Öppna förskolan

Den öppna förskolan spelar en viktig roll för barn som inte är inskrivna i förskoleverksamheten och för hemmavarande föräldrar. För föräldralediga, hemarbetande och dagbarnvårdare är det viktigt att det finns öppen förskola där barnen kan få stimulans och föräldrarna utbyte med andra föräldrar. Därför ska det finnas öppna förskolor som svarar mot behovet. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas genom samarbete med frivilligorganisationer och stadsdelsnämnderna emellan.

Parklekar

Stockholms parklekar är en unik verksamhet som sedan den infördes har spelat en viktig roll för många stadsbarn. Stadsdelsnämnderna uppmanas att bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad. Driften av parklekarna skulle på detta sätt kunna erbjudas utomstående entreprenörer.

Sommarkoloniverksamhet

Kollo är en av många viktiga verksamheter för barn och unga i Stockholm. Barn som av olika skäl har större behov av att åka på kollo bör prioriteras. Det är viktigt att kollo förblir en mötesplats för unga med olika etnisk och social bakgrund.

Under sommarmånaderna är det viktigt med en mångfald av olika verksamheter för unga stockholmare där kollo är en del. En lika viktig del är alla de verksamheter som sker under dagtid i form av bl.a. dagkollo, idrottsskolor m.m. som finns i stadsdelsnämndsområdena. Det samarbete som idag sker med frivilligorganisationer kring denna verksamhet bör utvecklas och intensifieras. Det ger en mångfald av olika verksamheter, ökar möjligheterna till integration och sträcker sig över längre tid.

Hemgårdar

I Stockholm finns sex hemgårdar; Birkagården, Skeppsholmsgården, Södergården, Midsommargården, Mäster-Olofsgården samt Timmermansgården. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna stöder de hemgårdar som finns och att de tillåts bedriva och utveckla sin verksamhet under betryggande former.

Kultur och föreningsverksamhet

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-60,8	-60,4	-60,4	-60,4
Kostnader (-)	-60,8	-60,4	-60,4	-60,4
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0

Budgeten för 2007 minskar med 0,4 mnkr jämfört med 2006. Minskningen beror på ett effektiviseringskrav avseende lokaler och administration.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Det lokala kulturutbudet i staden ska stärkas och utökas för att öka tillgängligheten till kulturen.
- Alla barn och ungdomar i stadsdelsnämndsområdet ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Lokal kultur

Samtliga stadsdelsnämnder ska samordna och utveckla det lokala kulturutbudet för barn, ungdomar och vuxna.

Stadsdelsnämnderna ska

- i samverkan med kulturnämnden, det fria kulturlivet och föreningar verka för att utveckla den lokala kulturen
- genom ett aktivt kommunikationsarbete nå också dem som inte själva söker upp kulturinstitutioner och evenemang.

Konsumentvägledning

Stadens konsumentverksamhet bedrivs inom stadsdelsnämnderna. Barn och unga ska prioriteras i konsumentinformationen.

Stadsdelsnämnderna ska

- erbjuda medborgarna lättillgänglig konsumentvägledning.

Äldreomsorg

Stockholms äldre ska bemötas med värdighet och respekt och ges större makt att påverka sin egen livssituation. De flesta äldre lever friska under en stor del av sin ålderdom och kan klara sig själva samtidigt som de kan utgöra ett stöd för sin omgivning. Men det finns också ett stort antal äldre som i olika utsträckning behöver omsorg och vård. Stadens huvuduppgift är att prioritera stöd till de äldre som är i allra störst behov av hjälp, vilket inte minst gäller de multisjuka. Äldreomsorgen ska också verka förebyggande med exempelvis anhörigstöd och dagverksamhet.

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-5 928,8	-5 972,2	-5 950,2	-5 933,8
Kostnader (-)	-6 063,8	-6 115,7	-6 093,7	-6 077,3
Intäkter	135,0	143,5	143,5	143,5

Budgeten för år 2007 har ökat med 43,4 mnkr. Kostnaderna ökar med 84,0 mnkr p.g.a. en höjning av ersättningen inom hemtjänsten med 5 procent. Dessutom blir det helårseffekt för kostnaderna för ett nytt kommunövergripande korttidsboende för dementa. 2,0 mnkr extra har budgeterats för demensvård. 3,0 mnkr har budgeterats för en satsning på dagkollo för äldre. 2,5 mnkr har budgeterats för vaktmästarservice. Kostnaderna har minskats med 40,4 mnkr till följd av ett generellt effektiviseringskrav avseende lokaler och administration och med 0,3 mnkr på grund av att åldersstrukturen förändras. Intäkterna ökar med 8,5 mnkr på grund av att debiteringsunderlaget för avgifter ökar.

Kommunstyrelsen ska

- följa upp och eventuellt justera fördelningsnyckeln avseende inkomstklasser i resursfördelningssystemet för äldreomsorgen.

Antalet äldre

Under planeringsperioden kommer det totala antalet ålderspensionärer att öka, från 112 148 år 2006 till 114 719 år 2009. Störst ökning om 6,6 procent sker bland de yngre pensionärerna upp till 79 år. De äldsta pensionärerna över 89 år ökar med 6 procent. Däremot minskar antalet pensionärer mellan 80 och 88 år med 8 procent.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Kvaliteten i omsorgen ska öka jämfört med föregående år.
- Den enskilde ska ges större inflytande över insatsen.
- Valfriheten för äldre ska öka jämfört med föregående år.

- Kvalitetsgarantier för biståndsbedömningen ska införas som syftar till att säkerställa att en rättvis och lika biståndsbedömning sker i hela staden.
- En värdighetsgaranti ska arbetas fram.
- Livskvaliteten för de äldre inom vård- och omsorgsboenden samt för hemtjänstmottagare ska öka genom att vardagsaktiviteter ges en mer framträdande roll.
- Servicehus ska bevaras som boendeform.
- Hemtjänsten ska utvecklas för att kunna möta ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser i det ordinära boendet.
- Fler öppna dagverksamheter för samvaro och aktivitet ska inrättas
- Fler anhörigvårdare ska uppleva att de får ett bra stöd.
- Samarbetet med landstinget ska förbättras för att öka tryggheten för de äldre.
- Utbildningsgraden ska höjas bland medarbetarna.
- Äldre och deras anhöriga ska få tillgång till bättre information om möjligheter och specifika hjälpinsatser.
- Frivilligorganisationernas arbete med äldre ska uppmuntras och utvecklas.
- Satsningar ska göras för att uppmärksamma matens betydelse för äldres hälsa och livskvalitet.

Högre kvalitet, större trygghet och mer valfrihet inom äldreomsorgen

Äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, individualisering, trygghet och respekt. Respekten för äldre människors integritet och självbestämmande kräver att valfrihet präglar utformningen av det stöd som ges. Värdighet och trygghet ska vara utgångspunkten.

Äldre har precis som alla andra olika behov och önskemål och ska därför ha möjlighet till eget val när det gäller hemtjänst, avlösar- och ledsagarservice och inte minst boende. Staden ska garantera äldres rätt att välja boende genom ett valfrihetssystem som införs under 2008.

För att kunna nyttja rätten att välja krävs att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras specifika hjälpbehov. Digitala omvårdnadsjournaler, så kallade loggböcker, ska införas, där den anhörige via Internet eller telefon dagligen kan se hur omsorgen bedrivs. För att möjliggöra detta krävs förutom tekniska system att de anhöriga som ska titta kan loggas in på ett säkert sätt. Detta är ett utvecklingsarbete som staden kommer att bedriva gentemot fler medborgare än anhöriga till äldre med insatser från äldreomsorgen. Även kvalitetsredovisning av olika boenden ska finnas tillgänglig.

En ytterligare aspekt av valfrihet är att olika äldreboenden, såväl kommunala som privata, ideella eller kooperativa, uppmuntras att skapa tydliga profiler för sin verksamhet. Det kan dels vara inriktningar på att hjälpa äldre med olika funktionsnedsättningar eller andra modersmål än svenska, dels profilering inom arbetssätt eller ökat fokus på exempelvis kulturupplevelser. Avknoppning av verksamheter ska uppmuntras och ges stöd genom det centrala avknoppningskansli som inrättas i staden.

Kvaliteten ska vara hög i alla delar av staden. Äldrenämnden kommer att följa regeringens arbete med en värdighetsgaranti för äldreomsorgen och i samarbete med kommunstyrelsen följa upp att kvalitetsgarantier finns som stärker den enskildes inflytande över, och kontroll av, att det som utlovats i form av service, vård och omsorg också hålls.

Alla, oavsett var i staden de bor, har rätt till lika bedömning. Biståndsbeslut utgör grunden för den service och omsorg som den enskilde beviljas. Skriftligt beslut ska lämnas och hjälp att överklaga ska alltid erbjudas. Biståndsbeslut ska förnyas och följas upp så att de är aktuella. Rutiner och organisation bör ses över för att säkerställa att en rättvis och lika biståndsbedömning sker i hela staden.

Kommunfullmäktige har antagit en modell för kvalitetsuppföljning inom äldreomsorgen som infördes år 2006. Modellen kommer kontinuerligt att vidareutvecklas och uppdateras. Brukarundersökningar kommer att genomföras regelbundet. Samtliga verksamheter inom hemtjänst, ledsagning, avlösning och vård- och omsorgsboenden ska följas upp regelbundet enligt en särskild mall. Resultaten kommer att presenteras på stadens hemsida samt sammanställas i en rapport till kommunfullmäktige.

Livskvalitet

Ett innehållsrikt liv är viktigt för välbefinnandet för äldre. Det är angeläget att staden på olika sätt stimulerar tillkomsten av öppna verksamheter för samvaro och aktiviteter. Bistånd i form av dagverksamhet fyller också en viktig funktion för att behålla förmågor och möjliggöra för den äldre att kunna bo kvar i sin ordinarie bostad. De äldres möjligheter att hjälpa och stötta varandra bör tas tillvara. Pensionärsråd, vän- och seniortjänst såväl som andra frivilligorganisationer är viktiga i detta arbete. Deltagande i enkla vardagsaktiviteter ska uppvärderas som metod för att höja livskvaliteten för de äldre.

För att höja de äldres livskvalitet ska kulturen i olika former ges stort utrymme i vården och omsorgen. Kulturnämnden genomför en satsning på biblioteksservice till servicehus och sjukhem.

Att kunna komma ut från sin bostad är för många oerhört betydelsefullt. Boende i vård och omsorgsboende ska ha rätt till utevistelse. Promenader är också en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov. Det ska finnas möjlighet för äldre att komma iväg på "dagkollo". Även här är frivilligorganisationernas insatser mycket värdefulla.

Tryggheten och livskvaliteten för äldre kan öka, och risken för exempelvis fallskador minska, genom den satsning som nu föreslås på servicetjänster i form av vaktmästarservice ("Fixar-Malte") utan föregående individuell biståndsbedömning.

Maten är en viktig livskvalitetsfaktor. Den ska vara vällagad och näringsriktig och för att öka matglädjen och aptiten är den sociala samvaron vid måltiden

viktig. Den höjda ersättningsnivån för hemtjänsten gör att måltiderna kan prioriteras. Regelbundna uppföljningar av matsituationen ska genomföras och goda exempel ska sammanställas och spridas till verksamheterna i stadsdelsnämnderna. För att lyfta den sociala aspekten av måltiden ska staden arbeta med att finna former för att engagera de äldre i måltidsplanering och matlagning, exempelvis genom att arbeta med matlag i hemtjänsten. I de öppna dagverksamheterna finns goda möjligheter att ytterligare fokusera på den sociala aspekten av måltider. Förutsättningarna för fler äldreboenden att, gärna i samråd med de boende, laga sin egen mat ska undersökas.

Stadsdelsnämnderna ska

- verka för att fler öppna dagverksamheter för samvaro och aktiviteter inrättas, frivilligorganisationernas insatser inom området uppmuntras
- förbättra livskvaliteten, gärna i samarbete med frivilligorganisationer, genom att ge äldre möjlighet till regelbunden utevistelse och erbjuda kulturella upplevelser
- utöka möjligheterna att erbjuda äldre dagkollo
- förbättra livskvaliteten genom att se till att maten är vällagad och näringsriktig samt att matsituationen är inbjudande
- ta fram förslag på hur de äldres delaktighet i matlagning och måltidsplanering kan stärkas
- undersöka möjligheten för fler äldreboenden att laga sin egen mat.

Hemtjänst

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge tryggheten kan garanteras. De äldres önskemål när det gäller boendet måste respekteras. Genom tekniska hjälpmedel, hemtjänst och annan assistans och med hjälp av frivilligas insatser är det ofta möjligt att förlänga den tid enskilda kan bo kvar i sin bostad och allt fler äldre med omfattande och specifika behov bor hemma. Denna utveckling ställer krav på hemtjänstens organisation i form av nya arbetsformer och ökad flexibilitet. Personal inom hemtjänsten behöver fortsatt handledning, kompetensutveckling och stöd i sitt betydelsefulla och ofta svåra arbete.

Det ska göras möjligt för äldre att utöver de tjänster de har rätt till genom biståndsbedömning också kunna välja tilläggstjänster som de själva bekostar.

Under hösten 2006 genomförs en ny upphandling av hemtjänst, ledsagning och avlösning. Nya ramavtal kommer att gälla fr.o.m. den 1 januari 2007.

Ersättningen till utförarna ges i nivåer utifrån den enskildes biståndsbedömda omsorgsbehov. År 2007 höjs ersättningsnivåerna med 5 procent. Dessa redovisas i bilaga 4.

Stadsdelsnämnderna ska

- utveckla hemtjänsten för att kunna möta en ökad efterfrågan på en mer flexibel hemtjänst, som bland annat kan hantera omfattande och specifika behov.

Anhörigstöd

De anhörigas betydelse för många äldres dagliga omvårdnad och livskvalitet kan inte överskattas. Anhörigvårdare ska stödjas och avlastas. Det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga och närstående. Det är också viktigt att stödet präglas av flexibilitet gentemot den anhörige såväl som den äldre. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda någon form av anhörigkonsulenter som kan hjälpa anhöriga med råd, kontaktinformation och stöd. Här utgör dagverksamheter, korttidsvistelse, växelvård och avlösning i hemmet viktiga verksamheter. Försök med nattvård bör undersökas där den äldre erbjuds vård under natten och den anhörige får avlastning.

Det finns också ett behov av att utveckla olika former av verksamheter som kan ge råd och stöd till dem som vårdar anhöriga och närstående. Ideella och frivilliga insatser ska uppmuntras som viktiga komplement till den kommunalt finansierade verksamheten. Inom flera stadsdelsnämnder finns idag mycket bra verksamhet för att stödja anhöriga. Det är viktigt att hela staden får kännedom om de goda exempel som finns.

Pensionat Hornskroken är en kommunövergripande verksamhet som ger korttidsvistelse för personer med demenssjukdomar som vårdas i hemmet. Här kan anhöriga få avlastning utan föregående biståndsbedömning. Under hösten 2006 startades en kommunövergripande enhet för korttidsvistelse inom Bromma stadsdelsnämndsområde.

Stadsdelsnämnderna ska

- arbeta aktivt med att på olika sätt stödja anhörigvårdare
- erbjuda anhörigkonsulenter till stöd för anhörigas arbete.

Vård- och omsorgsboende

Staden ska garantera äldres rätt att välja boende genom ett valfrihetssystem under 2008. Ett gemensamt pengsystem och en gemensam databas för stadens äldreboenden ska utredas. Om den äldre fått biståndsbedömd plats och önskar ett särskilt äldreboende bör det, om det inte finns plats för tillfället, ändå gå att ställa sig i kö till detta boende. Detta ska möjliggöras trots krav på boende inom tre månader från beslutsdatum. Kommunstyrelsen ansvarar för införandet av ett system för valfrihet, pengsystem och bostadskö i nära samverkan med äldrenämnden.

Förutsättningarna för flera olika typer av äldreboenden, för att tillgodose äldres skiftande behov, ska utredas. Det ska finnas eget rum för alla som önskar. Äldre som bor tillsammans ska även när de blir äldre och i behov av vård ha rätt att bo tillsammans. Ideella, kooperativa och privata organisationer ska uppmuntras att driva äldreboenden med olika profil och staden ska ha en öppen inställning till att ordna särskilda vårdavdelningar för olika inriktningar, exempelvis etniska/språkliga grupper i kommunen. Staden, genom bl.a. äldrenämnden, ska dessutom verka för att möjliggöra korttidsvård utomlands.

Förutsättningarna för att införa en boendegaranti för alla över en viss ålder, där rätten till anpassat boende garanteras, ska utredas. Kvarboendepincipen ska

vara en möjlighet och inte tolkas som en skyldighet. Principen får inte användas som ett argument mot äldre som efterfrågar vård- och omsorgsboende.

Det finns ett fortsatt behov av ombyggnad, modernisering och omstrukturering av vård- och omsorgsboenden. Äldrenämnden ska samordna arbetet med att ta fram en plan för utbyggnad, ombyggnad och omstrukturering av vård- och omsorgsboende för hela staden.

Fr.o.m. den 1 juli 2006 gäller nya bestämmelser om rapporteringsskyldighet och särskild avgift (sanktionsavgift) i socialtjänstlagen. Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader ska rapporteras till länsstyrelsen, kommunens revisorer och kommunfullmäktige. En kommun som inte verkställt ett gynnande beslut kan åläggas att betala en sanktionsavgift som tillfaller staten.

Stadsdelsnämnderna ska

- i samråd med äldrenämnden ansvara för att ta fram en plan för utbyggnad, ombyggnad och omstrukturering av vård- och omsorgsboende inom respektive stadsdelsnämndsområde
- bevara servicehus som boendeform
- i samarbete med äldrenämnden bevaka utvecklingen av behov av vård- och omsorgsboenden med specifika inriktningar, så kallade profilboenden.

Servicehus

Servicehus har en viktig roll att fylla som mellanboende och är en del i mångfalden av boende- och stödformer. Den snabba omvandlingen av servicehus till framför allt seniorbostäder skapade en otrygghet bland många äldre. Den har också väckt frågor om servicehusboendets framtid. Servicehus ska finnas kvar som boendeform.

Den planerade omvandlingen av Långbrobergs servicehus avbryts. Stadsdelsnämnden uppmanas att tillsammans med fastighetsägaren finna lösningar som kombinerar servicehusboende, med vissa gemenskapslokaler, samt exempelvis gruppboenden, dagverksamhet och förskola.

I Kastanjens servicehus bevaras 30 servicehuslägenheter. I övrigt fullföljs omvandlingen av Kastanjen som planerat.

Övriga servicehus bevaras tillsvidare i avvaktan på en efterfrågeanalys och genomgång av servicehusens status. Målet är att servicehus ska finnas kvar som boendeform.

Stadsdelsnämnderna ska

- avbryta den planerade omvandlingen av Långbrobergs servicehus
- bevara 30 servicehuslägenheter i Kastanjens servicehus
- bevara övriga servicehus tillsvidare i väntan på en efterfrågeanalys och genomgång av servicehusens status.

Kommunal hälso- och sjukvård och samverkan med landstinget

Kvaliteten på den hälso- och sjukvård som bedrivs i staden ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. För att kontinuerligt och långsiktigt utveckla och säkerställa vårdens kvalitet ska stadsdelsnämnderna, i enlighet med Socialstyrelsens reviderade föreskrifter, inrätta ett ledningssystem för kvaliteten och patientsäkerheten.

Multisjuka äldre som behöver både landstingets och stadens vård och omsorg hamnar tyvärr ofta mellan stolarna. Det är prioriterat att öka tryggheten för dessa äldre och säkra att omvårdnad och sjukvård samordnas mellan landstinget och staden.

Staden, genom äldrenämnden, ska aktivt verka för att geriatriker knyts till äldreboendena. Inom landstinget pågår en upphandling av läkarinsatser i vård- och omsorgsboenden, där läkarnas uppdrag kommer att förtydligas och utvidgas. Detta kan komma att påverka den kommunala hälso- och sjukvården. Staden ska också arbeta för fler äldrevårdscentraler och hembesök i samarbete med landstinget. Det ska dessutom finnas en samordning och uppföljning av läkemedelsförskrivningen till äldre i hemsjukvården och i det särskilda boendet tillsammans med landstinget.

Webcare-systemet som staden är anslutet till möjliggör en tryggare övergång mellan landstinget och kommunen. Genom att införa en kvittering, ett så kallat trygghetskvitto, ges den som skrivs ut från en vårdavdelning en säkerhet att personal inom staden övertar ansvaret.

Förutsättningarna för att ge alla över en viss ålder rätt till ett förebyggande hembesök per år ska utredas.

Stadsdelsnämnderna ska

- inrätta ett ledningssystem för kvaliteten och patientsäkerheten i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.

Demensvård

Demens är en av våra största folksjukdomar som tyvärr kryper allt längre ned i åldrarna. För att bevara det friska och inte skynda på demensutvecklingen krävs att dementa personer får adekvat stöd. Det är aldrig för sent att öka hjärnaktiviteten, men samtidigt kan ensamhet och sysslolöshet påskynda processen mot en fördjupad demens. Dagverksamheten för dessa äldre med personal som har demensutbildning är en förutsättning för att de ska kunna bo kvar hemma. Dagvårdsplatser är också en viktig avlastning för anhöriga.

Med kvarboendepincipen innebär det att många dementa kommer att bo kvar i sina hem och behöva stöd av hemtjänsten. Det krävs aktiva insatser för att de demenssjuka ska få en värdigare och bättre vård. Alla som arbetar med demenssjuka bör kontinuerligt erbjudas handledning. Staden bör i dialog med olika utbildningsaktörer undersöka möjligheterna att inrätta demens som "specialitet" för såväl undersköterskor som sjuksköterskor.

Ett "demensteam" bör byggas upp i samarbete med landstinget med syfte att minska de skarpa gränssnitten mellan huvudmännen.

Det ska finnas skilda vårdenheter för demenssjuka och andra boende.

Stadsdelsnämnderna ska

- möjliggöra för alla som arbetar med demenssjuka kontinuerligt erbjuds handledning och utbildning.

Kompetensutveckling och personalförsörjning

För att ge äldre en god vård och omsorg behövs en bra arbetsmiljö och personal med adekvat utbildning. Kompetensutveckling ska vara prioriterat både i centrala insatser för hela staden och i de olika verksamheternas planering. Inom äldreomsorgen bör särskilt demensutbildning lyftas fram. Det gäller både biståndsbedömare och de som arbetar direkt i vården.

Hemtjänstpersonal bör även få mer utbildning gällande kostfrågor, dels med fokus på nutrition och säker livsmedelshantering och dels när det gäller att stärka den sociala upplevelsen kring måltiden.

En förhållandevis stor grupp vårdbiträden saknar utbildning och måste därför erbjudas grundutbildning. En del av vård- och omsorgspersonalen har svenska som andraspråk och behöver utveckla sina språkkunskaper i svenska.

De stimulansbidrag som kan sökas genom Kompetensstegen kommer att kunna ge visst bidrag till stadens kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Inför 2007 har staden ansökt om projektmedel om ca 14 mnkr.

Omsorgspersonalens möjlighet att påverka arbetstid och arbetsformer ska öka, med hänsyn tagen till arbetet med brukarna.

För att kompetensen ska kunna tas tillvara krävs det att staden satsar på chefsutveckling inom äldreomsorgen med satsning dels på värdegrunden och förhållningssätt, dels på strategier kring ledarskap och kommunikation.

Stadsdelsnämnderna ska

- verka för att långsiktigt klara personalförsörjningen genom att t.ex. knyta starkare band till olika utbildningsanordnare
- säkra kvaliteten genom att öka medarbetarnas kompetens och utbildningsgrad
- säkerställa att personal inom vård- och omsorgsboenden såväl som hemtjänst har kompetens inom demensvård
- tillsammans med äldrenämnden satsa på utbildning inom kost och måltidsplanering.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-2 057,3	-2 135,6	-2 135,6	-2 135,6
Kostnader (-)	-2 059,3	-2 137,6	-2 137,6	-2 137,6
Intäkter	2,0	2,0	2,0	2,0

Budgeten för 2007 har ökat med 78,3 mnkr jämfört med 2006. Detta beror på ökade prestationer samt att ersättningen till stadsdelsnämnderna för statlig assistansersättning (LASS) har uppdaterats till regeringens fastställda belopp på 228 kronor per timme. Ett effektiviseringskrav om 14,4 mnkr avseende lokaler och administration har inarbetats i budgeten.

Kommunstyrelsen fortsätter arbetet med översynen av resursfördelningssystemet i samråd med socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna. Fr.o.m. 2008 kommer det nya resursfördelningssystemet för de prestationsrelaterade verksamheterna att gälla.

Under 2006 betalar staden en avgift om 228,3 mnkr till det nationella utjämningsystemet för LSS. Avgiften kommer sannolikt att öka när verksamhets- och kostnadsansvaret för personer med funktionsnedsättning överförs till boendekommunerna. Stadens kostnader för köp av platser i andra kommuner har minskat under 2006 och minskningen fortsätter under 2007.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd ansvarar för verksamheten som bedrivs vid Svedmyrabadet. Under några sommarveckor köper stadsdelsnämnden denna tjänst av idrottsnämnden till en kostnad av 0,2 mnkr. Fr.o.m. år 2007 överförs budgetmedel motsvarande 0,2 mnkr från Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, anslaget för KÖV (kommunövergripnade verksamhet), till idrottsnämnden.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Kvaliteten i omsorgen ska öka jämfört med föregående år.
- Den enskilde ska ges större inflytande över insatsen.
- Valfriheten för funktionshindrade ska öka jämfört med föregående år.
- Kvalitetsgarantier för biståndsbedömningen ska införas som syftar till att säkerställa att en rättvis och lika biståndsbedömning sker i hela staden.

Omsorg, stöd och service

Inriktningen är att identifiera och undanröja hinder för delaktighet i samhället, förebygga och bekämpa diskriminering samt ge förutsättningar för ett självständigt liv.

Kundvalet inom hemtjänst, ledsagning och avlösning innebär att den enskilde kan välja mellan flera utförare. Under hösten 2006 genomförs en ny upphandling av hemtjänst, ledsagning och avlösning. Nya ramavtal gäller således fr.o.m. den 1 januari 2007. Under 2008 kommer valfrihet även att gälla för boende då ett valfrihetssystem kommer att införas.

Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den individuella planen är viktig för personens inflytande och samordningen av insatser. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skäligen tid ska följas. Rutinerna för att systematiskt följa upp insatsernas genomförande och kvalitet ska utvecklas.

Staden ska ses som en helhet och alla har rätt till samma omsorg och service oavsett var i staden de bor. Det ska vara fritt att även välja daglig verksamhet utanför det egna stadsdelsnämndsområdet.

Staden ska skapa strukturer för att åtgärda bristen på ledsagare, personliga assistenter, avlösare och kontaktpersoner. Staden ska även utreda möjligheten att införa en värdighetsgaranti för personer med funktionsnedsättning.

LSS-handläggare bör även arbeta stödriktad mot föräldrar med barn med funktionsnedsättning. En jämförelse kan göras med äldreomsorgens system där en äldre eller anhörig endast ska ha en kontakt att vända sig till.

Bostäder, fritid, kultur, arbete och sysselsättning

Drygt 200 personer beräknas ha ett omedelbart behov av en bostad med särskild service och ytterligare ca 200 inom två till tre år. Staden ska tillse att tillgången på gruppboenden eller andra typer av boenden är tillräcklig. En långsiktig och samordnad planering krävs för att öka utbyggnaden och utveckla olika modeller av boenden och stödformer. Nya modeller som trappstegsboende, boendestöd och tillfälligt prov av bostad kan bli aktuella. Förutsättningarna för gruppboende eller annan bostad med särskild service ska prövas i alla nya bostadsprojekt.

Staden ska utreda möjligheten att finna en form för att handikappanpassa hus i syfte att bevara och utveckla handikappanpassningar. Ett beslut om bostadsanpassning ska alltid verkställas inom 3 månader.

En viktig förutsättning för hälsa och delaktighet i samhället är en meningsfull fritid och tillgång till kulturaktiviteter. Som exempel kan nämnas korttidsvistelse under lov för personer med utvecklingsstörning och autism vilken fyller en viktig funktion och ska finnas kvar. Barn med funktionsnedsättning ska erbjudas skolskjuts eller färdtjänst till sina fritidsaktiviteter.

En ökad uppmärksamhet på arbete och sysselsättning är också viktigt. Som en del i detta ska staden arbeta aktivt med att se till att personer med funktionsnedsättning kan arbeta i staden. Ett särskilt "coaching-projekt" för att minska

arbetslösheten pågår från augusti 2006 och två år framåt. Projektet delfinansieras av Europeiska socialfonden.

Tillgänglighet

Det är av stor vikt att staden i alla delar är tillgänglig för alla grupper av människor. Gatumiljön bör planeras så att underhåll och snöröjning görs med särskilt hänsynstagande till de behov som äldre och personer med funktionsnedsättning har.

Då nya lekplatser byggs ska dessa även vara möjliga att använda för barn med funktionsnedsättning.

Kunskapen om livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning ska öka hos stadens personal och stadens webbsidor ska anpassas till personer med funktionsnedsättning.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-1 518,3	-1 525,8	-1 525,8	-1 525,8
Kostnader (-)	-1 555,2	-1 562,7	-1 562,7	-1 562,7
Intäkter	36,9	36,9	36,9	36,9

Budgeten för år 2007 ökas med 7,5 mnkr. Budgetramen förstärks med 18,0 mnkr med anledning av en ökad befolkning. Ett effektiviseringskrav på 10,5 mnkr avseende lokaler och administration har inarbetats i budgeten. Budgetökningen fördelas till barn och ungdomar med 3,3 mnkr, socialpsykiatri 2,5 mnkr och vuxna 1,7 mnkr. Fördelning av medel sker enligt respektive delområdes fördelningsnyckel.

Resursfördelningsmodeller för individ- och familjeomsorg vuxna samt barn och ungdomar har utretts under 2006. Förslaget som tagits fram av stadsdelsdirektören i Farsta har varit på remiss hos samtliga stadsdelsnämnder och socialtjänstnämnden. Efter remissbehandlingen har justeringar gjorts av viktningen i modellen för barn och ungdomar utifrån framkomna synpunkter. Medel för verksamheten fördelas under 2007 utifrån ny modell, se bilaga 12. Avsikten har varit att dels anpassa modellen efter gällande beslut och enligt de krav som staden ställer på fördelningsmodeller, dels att i viss mån omfördela medel till vissa områden som med de objektiva mått som finns att tillgå har störst behov.

Befintlig modell för vuxna uppfyller inte stadens krav vad gäller resursfördelningsmodeller. I remissvaren framkommer synpunkter på såväl ingående parametrar som avsaknaden av sådana. I ett första steg, för att lämna en icke acceptabel modell, kommer den nya modellen att genomföras med ett ekonomisk

fördelningsgenomsnitt om 50 procent, se bilaga 12. Fortsatt utredningsarbete kommer att genomföras under 2007 för att om möjligt utveckla modellen ytterligare inför budget 2008.

I samband med bokslut 2003 har sammanlagt 100,0 mnkr avsatts för utbyggnad av insatser för hemlösa. I Central medelsreserv för år 2007 reserveras dessutom 20,0 mnkr för boenden och verksamheter för hemlösa och 10,0 mnkr för rörliga team. Teamen ska arbeta med att nå fler personer med psykiska problem och att stödja anhöriga.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Förebyggande och tidiga insatser till barn och ungdomar ska prioriteras.
- Kvinnofrid ska råda både i hemmen och på gatorna.
- Hemlöshet ska förebyggas och olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas.
- Alla hemlösa ska omfattas av tak-över-huvudet-garantin.
- Missbruk ska förebyggas, särskilt ska nyrekryteringen i åldern 13-25 år motverkas.
- Samarbetet mellan individ- och familjeomsorgen och skolan ska stärkas.
- För personer med psykiska funktionsnedsättningar ska bostäder i olika former byggas ut och möjligheterna till sysselsättning, studier och arbete förbättras.

Socialtjänstens arbete

Socialtjänstens arbete grundas på respekt för den enskilde individens önskemål och val, där denne ska ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av biståndet. Insatserna ska stärka individens förmåga att ta ansvar för sitt eget liv. Oavsett var i staden man bor har man rätt att få en likvärdig vård, omsorg och service.

Fler privata alternativ i socialtjänsten ska uppmuntras och frivilligorganisationernas ställning stärkas. För att minska riskerna med att människor hamnar i kläm mellan huvudmännen måste samarbetet öka och gemensamma nämnder med Stockholms läns landsting inrättas.

Det sociala arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter, metoder och insatser ska vara evidensbaserade. Systematisk uppföljning och utvärdering av insatserna är nödvändig för att det sociala arbetet ska bli verkningsfullt och professionellt.

Barn och unga

Insatserna ska alltid utgå från barnets bästa enligt FN:s barnkonvention. Samverkan ska ske utifrån en helhetssyn på barnets situation. Förebyggande och tidiga insatser till barn och ungdomar ska prioriteras. Ungdomsmottagningarna har en viktig funktion för att främja ungdomarnas hälsa avseende sexualitet, samlevnad och identitetsutveckling. Vården av barn och unga har förskjutits från slutet till öppen vård. Under 2006 görs en översyn av barn- och ungdoms-

vården för att undersöka om den tillgodoser behoven. Även en översyn av familjehemsvården pågår, bl.a. av organisation och ansvar för rekrytering och utbildning. Arbetet med att rekrytera familjehem ska intensifieras och socialtjänsten ska medverka till att familjehemsföräldraskapet uppgraderas och ses som ett riktigt arbete som är värdefullt för samhället.

För att ge barn som utsatts för våld och övergrepp en barnvänlig, rättssäker utredning och samlat stöd ska en fortsatt satsning på barnahus göras.

Försök med familjecentraler i några stadsdelsnämnder ska genomföras där familjer i behov av stöd snabbt ska kunna få hjälp. Förutsättningar för att inrätta en familjerådgivningspeng ska utredas.

Utrednings- och uppföljningsmetoden Barns Behov I Centrum (BBIC) är efter Socialstyrelsens försöksperiod färdig att användas. För närvarande undersöks krav på tekniska anpassningar och kostnader i dokumentationssystemet Paraplyet.

Från och med 2007 ansvarar kommunerna för ungdomstjänst, som är en ny och fristående påföljd för lagöverträdare under 21 år. Statliga medel tillförs kommunerna. Stadsdelsnämnderna ska anvisa meningsfulla och strukturerade uppgifter. Statens institutionsstyrelse (SiS) har regeringens uppdrag att under 2006 – 2008 pröva en förstärkt vårdkedja vid de särskilda ungdomshemmen. Vårdavgiften är subventionerad med 40 procent för de kommuner som deltar, däribland Stockholm.

Stadsdelsnämnderna ska

- utveckla det förebyggande och uppsökande arbetet för barn och unga
- uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, särskilt barn till föräldrar med missbruksproblem och psykisk ohälsa
- utveckla det drog- och brottsförebyggande arbetet i samverkan med polisen, skolan och hemmen
- verka för att alla familjehem har en grundutbildning.

Tryggt och säkert Stockholm

Stadens brottsförebyggande program ska revideras. Staden ska ta initiativ till gemensamt trygghetsarbete med andra aktörer såsom Vägverket, fastighetsägare och andra kommersiella aktörer. Samarbetet med CitySamverkan ska utvecklas. Tryggheten i brottsutsatta områden ska öka genom att förstärka de frivilliga insatserna exempelvis genom regelbundna trygghetsvandringar.

Det brottsförebyggande arbetet ska minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningarna av brott. Insatser för att stödja och hjälpa barn, ungdomar och brottsoffer ska prioriteras. Ungdomar som begår brott måste få en snabb kontakt med socialtjänsten. Målsättningen är att det ska ske inom 24 timmar. Socialtjänsten ska träda in när unga klottrare tas på bar gärning.

Tydligare uppföljning och åtgärdsprogram som tar tillvara familjens möjligheter måste vara regel. Samverkan är nödvändig mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och ideella föreningar. Det centrala brottsförebyggande rådet behandlar stadsövergripande trygghetsfrågor.

Våld mot kvinnor och barn

Programmet för kvinnofrid är grunden för arbetet med kvinnofridsfrågorna i staden. Staden ska stödja och uppmuntra arenor som skapar dialog om samhällets syn på hot, tvång och våld i nära relationer, och som förebygger och stoppar hedersrelaterat våld.

Kravet på att utveckla kompetens och rutiner för riskbedömningar ökar. Stöd och hjälp måste ingå i socialtjänstens egna insatser, med särskild uppmärksamhet på barnens behov, enligt kommande ändring i SoL.

För att bättre kunna hjälpa våldtagna kvinnor och kvinnor som utsatts för annan typ av våldsrelaterad brottslighet bör staden ta initiativ till ökad samordning och utveckling av arbetet inom polisen, åklagarväsendet, socialtjänsten, kvinnojourerna och teamet för våldtagna kvinnor. Även stödet till mansjourer ska utvecklas.

Den lokala flyktmottagningen är en arena bland flera som skapar goda förutsättningar för att informera om samhällets syn på våld i nära relationer samt att förebygga och upptäcka hedersrelaterat våld.

Stadsdelsnämnderna ska

- prioritera stöd och hjälp till barn, ungdomar och brottsoffer
- utveckla samverkan med de brottsförebyggande råden
- erbjuda stöd och hjälp till kvinnor och barn som är utsatta för våld eller hot om våld.

Prostitution

Stadens sociala program för att motverka prostitutionen syftar till att lyfta fram områden där staden kan understödja lagstiftningen. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att samverkan sker med berörda myndigheter och frivilliga aktörer för att öka kompetensen och samordna hjälpinsatser. Staden ska intensivt sitt arbete mot trafficking och prostitution. Ett projekt ska startas för att långsiktigt hjälpa prostituerade kvinnor som vill förändra sin situation.

Stadsdelsnämnderna ska

- initiera samverkan med myndigheter och frivilliga aktörer.

Hemlöshet

I stadens arbete med hemlöshet ska satsningar på personer med psykisk funktionsnedsättning prioriteras. Aktiva och tidiga insatser ska förebygga hemlöshet. Vräkningar motverkas genom samarbete med hyresvärdar och kronofogdemyndighet. Tätare kontakter bör ske mellan socialtjänsten och bostadsbolagen för att i ett tidigt skede förhindra vräkningar.

Tak-över-huvudet-garantin för de hemlösa ska återupprättas och en vägen-tillbaka-garanti ska införas, d.v.s. en stödgaranti som tar vid där tak-över-huvudet-garantin upphör. Den ska vara individuellt utformad och innefatta stöd och behandling mot missbruk/psykisk ohälsa. Formerna för garantin ska utredas under 2007. Personer som är hemlösa ska sökas upp och motiveras till stöd, vård och behandling, kvinnor ska särskilt uppmärksammas. Olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas som på bästa sätt tillgodoser individens behov och önskemål.

Ett aktivt samarbete inom staden och med sjukvård, polis, frivilligorganisationer med flera är angeläget. Försöks- och träningslägenheter med ett socialt stöd är en insats för att personerna på sikt ska få ett stadigvarande boende. Det ska ske en utbyggnad av förtroende-, motivations- och planeringsboende.

Stadsdelsnämnderna ska

- förebygga hemlöshet genom aktiva och tidiga insatser
- söka upp personer som är hemlösa och motivera till stöd, vård och behandling och utveckla olika stöd- och vårdboenden.

Åtgärder mot missbruk

Vid missbruk är det viktigt att socialtjänsten kommer in i rehabiliteringsarbetet så tidigt som möjligt. Socialtjänsten ska i första hand överväga stöd och vård på hemmaplan. Ett valfrihetssystem inom missbrukarvården ska utredas.

STAN-programmet anger principer, mål och prioriteringar inom områdena tobak, alkohol och narkotika. Förebyggande och tidiga insatser samt vård och behandling är viktiga. Det är mycket oroande att antalet unga missbrukare ökar. Vården och behandlingen ska inriktas på långsiktiga och sammanhållna vårdkedjor i samverkan med andra vårdgivare och organisationer.

Stadsdelsnämnderna ska

- bedriva ett aktivt förebyggande arbete och särskilt motverka nyrekryteringen av missbrukare i åldern 13-25 år
- samordna en långsiktig och sammanhållen vård och behandling för missbrukare.

Insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Ett väl fungerande boende och daglig sysselsättning eller arbete är två viktiga hörnstenar för att förbättra livssituationen för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Den behovsinventering av boende och sysselsättning som beräknas vara klar i december 2006, är ett värdefullt planeringsunderlag. Uppskattningsvis behövs cirka 150-200 bostäder i olika boendeformer de kommande åren. Stadsdelsnämndernas utbyggnad av såväl gruppboende/trappstegsboende som stödboenden ska intensifieras. En central samordning av boendeplaneringen är nödvändig. Det är angeläget att i samarbete med landstinget utveckla nätverk av stödinsatser som möjliggör kvarboende i den egna bostaden. Utbudet av daglig sysselsättning ska öka. Särskilt ska unga ny-

insjuknades behov av och intresse för daglig sysselsättning mötas. Genom ett aktivt samarbete mellan stadens olika verksamheter och organisationer, utbildningsanordnare, näringslivet m.fl. ska möjligheterna till studier, praktik och arbete stärkas. Det uppsökande arbetet och stödformerna till anhöriga ska fortsätta att utvecklas.

Alla stadsdelsnämnder bör ha samverkansöverenskommelser med landstingets psykiatri så att arbetet med att uppfylla de mål och intentioner som slogs fast i samband med psykiatrireformen blir verklighet.

Med stöd av statliga medel har staden och Stockholms läns landsting påbörjat ett antal projekt för att utveckla gemensamma, långsiktiga och hållbara stödformer. I Central medelsreserv finns 10,0 mkr reserverade. Projekten omfattar såväl boende som sysselsättning, uppsökande arbete m.m. Några av projekten avslutas 2007 och en bedömning ska göras om vilka som bör övergå i ordinarie verksamhet. Den nationella psykiatrisamordnaren kommer under hösten 2006 att lämna sitt slutbetänkande med förslag till förbättringar som kan få betydelse för verksamheten.

Stadsdelsnämnderna ska

- samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar
- öka utbudet av daglig sysselsättning och stärka den enskildes möjligheter till studier, praktik och arbete, särskilt ska unga nyinsjuknades behov av och intresse för daglig sysselsättning mötas
- redovisa arbetet som skett och resultatet av insatser för personer med missbruksproblematik och psykisk ohälsa
- utvärdera de utvecklingsprojekt som bedrivits inom ramen för de statliga medlen och bedöma vilka som ska integreras i ordinarie verksamhet.

Stadsmiljöverksamhet

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna				
Kostnader (-)	-450,3	-197,6	-203,7	-208,7
Drift och underhåll	-424,9	-162,2	-162,2	-162,2
Avskrivningar	-10,2	-14,5	-17,3	-19,1
Internräntor	-15,2	-20,9	-24,2	-27,4
Intäkter	41,5	0,0	0,0	0,0
Netto	-408,8	-197,6	-203,7	-208,7
Investeringsplan				
Utgifter (-)	-91,2	-71,3	-73,4	-78,8
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-91,2	-71,3	-73,4	-78,8

Budgeten minskar med 211,2 mnkr i huvudsak till följd av ändrat ansvarsförhållande mellan stadsdelsnämnderna och trafik- och renhållningsnämnden. Fr.o.m. den 1 januari 2007 överförs ansvaret för gatuskötsel och markupplåtelse till trafik- och renhållningsnämnden, vilket motsvarar drygt 60 procent av tidigare budget för verksamheten. Vidare överförs ansvaret för bygglov från stadsdelsnämnderna till stadsbyggnadsnämnden. Intäktskravet tas bort från stadsdelsnämnderna då detta i huvudsak gäller intäkter för markupplåtelse och bygglov. Kostnaderna har minskats med 1,0 mnkr till följd av ett generellt effektiviseringskrav avseende lokaler och administration. Stadsdelsnämndernas kapitalkostnader beräknas öka med totalt 3,3 mnkr som en konsekvens av värdeöverföringen av markanläggningar från dåvarande trafiknämnden i samband med bokslut 2005.

Investeringsplanen uppgår till 71,3 mnkr, varav 25,0 mnkr fördelas enligt resursfördelningsmodellen och 46,3 fördelas genom ett ansökningsförfarande. Därutöver reserveras 10,0 mnkr för i huvudsak förskjutningar till Central medelsreserv.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Säkra möjligheterna till lokalt inflytande över angelägna stadsmiljöfrågor.

Stadsdelsnämnderna ansvarar fr.o.m. år 2007 för investeringar, drift och underhåll av park- och naturmark exklusive offentlig belysning. I samband med överföring av bygglov från stadsdelsnämnderna till stadsbyggnadsnämnden överförs stadsdelsnämndernas resurser för bygglov till stadsbyggnadsnämnden, vidare överförs resurser för gator, städning och markupplåtelse till trafik- och renhållningsnämnden. Under övergångsperiod våren 2007 hanteras bygglov, gatuskötsel

sel och markupplåtelse av stadsdelsnämnderna på uppdrag från trafik- och renhållningsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden

Stadsdelsnämnderna ska ha ett stort inflytande i samtliga ärenden som berör markupplåtelse på parkmark. Förvaltning och utveckling av parker och grönområden ska ske i enlighet med parkprogrammet. Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner. Lekplatser ska handikappanpassas. Nya lekplatser ska tas fram i samarbete med externa intressenter i syfte att skapa nya spännande lekplatser.

Stadsdelsnämnderna ska

- aktivt arbeta för att motverka de ökande kostnaderna för stadsmiljöverksamheten, t.ex. genom att söka möjligheter till gemensam och/eller kombinerad upphandling
- utveckla metoder för medborgardialog i samverkan med övriga berörda nämnder när det gäller utveckling av parker, grönområden och övrig stadsmiljöverksamhet.

Flyktingmottagande

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-38,4	209,9	209,9	209,9
Kostnader (-)	-38,4	-92,1	-92,1	-92,1
Intäkter	0,0	302,0	302,0	302,0

Budgeten ökar med 52,7 mnkr vilket beror på ett ökat flyktingmottagande 2006-2008. Mottagandet kommer år 2007 att uppgå till cirka 2 000 personer.

Ansvar för återsökning av statsbidrag för flyktingmottagande överförs från kommunstyrelsen till Skärholmens stadsdelsnämnd. Kostnaderna för administrationen uppgår till 1,2 mnkr och intäkterna till 302,0 mnkr.

Stadsdelsnämndernas ersättning för att bedriva introduktionsverksamhet baseras på en schablon för barn, vuxna och äldre. I budget för 2007 fördelas medel utifrån antalet flyktingar registrerade i det administrativa systemet Flykt per den sista juni 2006. Slutlig justering av budget 2007 baseras på ett genomsnitt av avläsningar av antalet flyktingar under 2007 och regleras i tertialrapport 2 för 2007. Schablonen för flyktingmottagande utgår enligt bilaga 4.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Andelen nyanlända flyktingar som har arbete inom introduktionsperioden ska öka i jämförelse med 2006- års utgång.

- Andelen invandrare som har praktik/arbete kombinerat med svenskundervisning ska öka i jämförelse med 2006- års utgång.

Stadens flyktingmottagande ska förändras i syfte att skapa snabba ingångar till arbetsmarknad och utbildning. Introduktionsverksamheten ska i huvudsak inriktas på att individen snarast möjligt blir självförsörjande och i övrigt delaktig i det svenska samhället. Staden ska uppmuntra att varje nysvensk ska erbjudas en kontaktfamilj. Hanteringen av flyktingbarnens skolgång ska överföras till utbildningsnämnden.

Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och arbetsförmedlingen fortsätta att utveckla introduktionsinsatser som förkortar vägen till inträde på arbetsmarknaden. Nya invandrare ska erbjudas praktik/arbete kombinerat med svenskundervisning knuten till individens yrkes- eller utbildningsområde.

Stor omsorg ska även ägnas åt att utforma individuella handlingsplaner och en meningsfull introduktion för personer som antingen tillfälligt eller mer permanent inte kan delta i en arbetsinriktad introduktion, av hälsomässiga eller andra skäl.

Ett utvecklingsarbete pågår för att skapa ett sammanhållet IT-baserat uppföljningssystem för flykting- och arbetsmarknadsinsatser (FLAI). FLAI färdigutvecklas och tas i drift under 2007 och ska användas av samtliga stadsdelsnämnder.

Genomgångsboende för nyanlända flyktingar

Stiftelsen Hotellhem tillhandahåller cirka 170 lägenheter samt viss kompletterande service för nyanlända flyktingar. Kommunfullmäktige har i budget för 2006 gett kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med Stiftelsen Hotellhem omstrukturera verksamheten för genomgångsbostäder, med inriktning på en framtida avveckling.

Stadsdelsnämnderna ska

- i samarbete med utbildningsnämnden och arbetsförmedlingen utveckla en för individen samlad helhet av introduktionsprogram, SFI, vuxenutbildning, yrkesinriktade program, praktik och eventuella ytterligare moment i mottagandet
- uppmärksamma och arbeta utifrån barns, ungdomars, personers med funktionsnedsättning och äldres behov av särskilda insatser inom introduktionsperioden.

Ekonomiskt bistånd

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-1 207,0	-1 108,0	-1 108,0	-1 108,0
Kostnader (-)	-1 232,0	-1 132,0	-1 132,0	-1 132,0
Intäkter	25,0	24,0	24,0	24,0

Budgeten minskas år 2007 med 99,0 mnkr. Minskningen beror på antagandet om en fortsatt positiv arbetsmarknadsutveckling i staden samt minskade kostnader för SL-kort. Antalet bidragshushåll förväntas minska under 2007, osäkerheten är dock stor om i vilken grad det förbättrade arbetsmarknadsläget kommer personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd till del samt hur försäkringskassans målsättning att minska sjukskrivningarna kommer att påverka hushållen. Det råder också en osäkerhet om hur många personer som får uppehållstillstånd i Sverige på grund av anhöriginvandring, som kommer att behöva ekonomiskt bistånd.

En översyn av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd ska genomföras i syfte att införa krav på motprestation som huvudregel. Skärpta krav vid andrahandsboende kommer att införas.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Alla som idag är socialbidragsberoende på grund av arbetsbrist ska garanteras insats inom fem dagar.

Jobb istället för bidrag

Det är ett stort misslyckande att många stockholmare tvingas att leva på ekonomiskt bistånd och inte har ett arbete att gå till, med en lön som de själva kan bestämma över. De allra flesta som får ekonomiskt bistånd vill inget annat än att ha ett eget arbete men har genom arbetslöshet eller andra hinder inte möjlighet till detta.

En minskning av antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd innebär att fler får möjlighet att styra över sin ekonomi och sin vardag. En fortsatt minskning av bidragsberoendet är dessutom av stor betydelse för stadens ekonomi.

För att nå målet om att minska bidragsberoendet ska en jobbgaranti införas där alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd p.g.a. arbetsbrist ges en snabb individuell bedömning och får en individuell handlingsplan. Den arbetssökande ska förbinda sig att aktivt söka jobb och ska garanteras, i de fall då arbetsbrist är orsaken till behovet av ekonomiskt bistånd, insats inom fem dagar. Möjliga insatser inom jobbgarantin är exempelvis arbete, utbildning, arbetsträning, lär-

lingsjobb, rehabilitering etc. Det är alltid individens förutsättningar som ska ligga till grund för föreslagen insats.

För dem som står längre från arbetsmarknaden på grund av språksvårigheter, medicinska eller andra skäl ska utbildning och eller stöd efter individens behov erbjudas. Stödet ska vara ett medel, inte ett mål. Målet ska alltid vara egen försörjning.

Möjligheten att omvandla ekonomiskt bistånd till lärlingslön ska utredas. Staden ska även arbeta aktivt med att kontrollera fusk med ekonomiskt bistånd. Det är viktigt med särskilda insatser för unga arbetslösa, ingen ska passivt ta emot ekonomiskt bistånd. Stadsdelsnämnderna har skilda förutsättningar att öka sysselsättningsgraden och måste därför vidareutveckla olika arbetssätt.

Kommunstyrelsen ska i projektform leda arbetet med att minska bidragsberoendet. De olika lokala projekt som har genomförts under senare år ska utvärderas och erfarenheterna sammanställas. De ska sedan bilda underlag för en samlad policy för Stockholms arbete med inriktningen från bidrag till egen försörjning. Här ingår också en särskild jobbsatsning som till exempel jobbtorg.

Stadsdelsnämnderna ska

- minska behovet av och förkorta bidragstiden genom individuella lösningar och tidiga insatser
- utveckla arbetsmetoder och samverka med privat och offentlig arbetsförmedling, försäkringskassa och landsting för att stödja individen till egen/annan försörjning
- eftersträva att utvecklingsarbete inom ekonomiskt bistånd bedrivs i samarbete mellan flera stadsdelsnämnder.

Arbetsmarknadsåtgärder

Förslag till budget 2007 och plan för 2008 och 2009

Mnkr	Budget 2006	Budget 2007	Plan 2008	Plan 2009
Budgeterat till stadsdelsnämnderna	-75,6	-80,6	-75,6	-75,6
Kostnader (-)	-109,3	-114,3	-109,3	-109,3
Intäkter	33,7	33,7	33,7	33,7

Budgeten ökar med 5,0 mnkr. Ökningen beror på kostnader för Navigatorcentra under första halvåret 2007. Fr.o.m. den 1 juli överförs ansvaret för frågorna till utbildningsnämnden.

Stadsdelsnämndernas arbete med arbetsmarknadsåtgärder finansieras dels genom anslag och dels genom särskilda projektmedel och ESF-rådet (Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige).

Under Kommunfullmäktige m.m. reserveras 10,0 mnkr för feriearbeten för ungdomar. Kommunstyrelsen beslutar om medlens fördelning till stadsdelsnämnderna i särskild ordning.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Öka förvärvsfrekvensen.
- Minska arbetslösheten bland ungdomar.
- Öka andelen som arbetar i privat sektor.

Ett eget arbete och möjlighet till självförsörjning är viktiga förutsättningar för ett självständigt liv i samhället.

Lokala basverksamheter och stadsövergripande arbetsmarknadsverksamheter ska vidareutvecklas i samverkan mellan stadens nämnder och andra offentliga och privata aktörer. Samverkan med arbetsförmedlingen ska förstärkas genom ett aktivt coachnings- och matchningsarbete för de grupper som står längst från arbetsmarknaden. Det arbete som utvecklats och drivits stadsdelsövergripande eller i stadsdelsnämndernas regi med stöd av kompetensfonden, och som har varit framgångsrikt, bör fortsätta som en del av den ordinarie verksamheten. Vissa basverksamheter och vuxenutbildningsinsatser är av avgörande betydelse för att långsiktigt höja förvärvsfrekvensen.

Arbetet med att få fler i arbete kräver långsiktighet och nära samverkan mellan stadsdelsnämnderna, vuxenutbildningen och arbetsförmedlingen när det gäller vilka utbildningar som ska genomföras.

Staden ska arbeta för att motverka åldersdiskriminering i arbetslivet och uppmuntra äldre att fortsätta jobba på hel- eller deltid även efter 65 år.

Under 2007 kommer ett IT-baserat uppföljningssystem för flykting- och arbetsmarknadsinsatser att tas i drift.

Stadsdelsnämnderna ska

- utveckla former för samverkan, samt etablera lokala samverkansöverenskommelser med arbetsförmedling, försäkringskassa, lokalt näringsliv och andra lokala aktörer, i syfte att fastställa ömsesidiga åtaganden för att öka förvärvsfrekvensen
- utveckla samarbete med privata arbetsförmedlingar, branschvisa förmedlingar och bemanningsföretag som komplement till den offentliga arbetsförmedlingen
- vidta åtgärder för att minska arbetslösheten bland ungdomar i åldern 18-24 år och ge stöd till de unga som står utanför både skolväsendet och arbetsmarknaden och som inte heller uppbär ekonomiskt bistånd.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Förslaget till budget 2007 och inriktning för 2008 och 2009 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

